

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. em. Telef.: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. sz. Telef.: 29—23. Csekk számla 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 3.20 Ft.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 Ft.

Veszendő magyarság

(P.) Máthé Elek, az Újvilágba vándorolt testvéreink sorsának helyszíni buvára, hosszú cikket közölt az amerikai magyarság megmaradásáról. A külföldi magyarságot két csoportban tárgyalja: egyik az egykori magyar főúriadalom megszállott területein ugynevezett nemzeti kisebbségbe jutott magyar törzslakosság, másik a szélsőzsa minden irányban kenyérkeresetre elszáradt világjáró magyar tömeg. Amíg a kisebbségi kenyérre jutott magyarok és az Ó-Romániába öntözött székelyek életkérdései valóban izgatták a magyar irástudókat, az új világban szélszóródott magyarok küzdelmes életével alig foglalkozott valaki. A földkerekségen mindenütt vannak magyarok — elég szomorú —, de az utódállamok magyar törzslakosságától eltekintve, legnagyobb tömegben az északamerikai Egyesült Államokban. Latin Amerika mintegy hatvanötezer magyarjával szemben Kanadában ötvenezer, Kubaszízigetén mintegy ötezer, Közép-Amerikában meg mintegy tízezer magyar él, az Egyesült Államok területén pedig kerek számban százazézer. Elindultak kenyérért keresni, összeverődtek valahol, túl a nagy vízen, s azóta külön világot rendeztek be maguknak, önjegyükre voltak utalva. Az ország népe azóta megérte a kiegyezést, később ezredévet ünnepeit, a századforduló után a gazdasági fellendülés ígértében bizakodott, aztán nekirugaszkodva készült megtámadott államának védelmére, szóval: eseményekben bőven volt része, csak éppen az amerikai magyarsággal nem ért rá foglalkozni.

Személyi kapcsolatok ápolásán túl, az első komoly találkozás csak a kilencszázas évek elején következett be az újvilági és óhazai magyarok között, az is az amerikai magyarok kezdeményezéséből történt és egy díszszülő átnyújtásig terjedt. Pedig az amerikai magyarok kitűnő társadalmi szervezőképükkel támaszkodva olyan lépéseket tettek, amelyekkel megszámolták az akkori vezetőrétegünket. Jelentős összeget gyűjtöttek össze Vörösmarty Mihály felállítandó szobrára, aki minden más magyar költőnél mélyebben zengett a lelkükben, hiszen ő írta arról a földről, az elhagyott magyar földről, hogy itt élned-halnod kell. Kossuth Lajos születésének századik évfordulóján, 1902-ben, az amerikai magyarok Cleveland-ben szobrot emeltek a magyar szabadságharc vezérének, hazulról vitték földet alá, hogy magyar földön álljon, de itthon még a Kossuth nevet viselő függetlenségi pártnak sem jutott eszébe képviseltetnie magát az amerikai magyarok ünnepségén. Négy évvel később, 1906-ban ugyancsak az amerikai magyarok társadalmi összefogásának eredményeképpen felállították Budapesten Washington György szobrát, 1928-ban Új-Yorkban a Hudson folyó partján emeltek szobrot Kossuthnak, de mindkét alkalommal csak a felületes ünnepség jutott, tovább egy tapodtat sem.

Ezek után került sor 1929-ben a Magyarok I. Világkongresszusára. Kilenc esztendő múlva, 1938 Szent István hétében másodsorú is összeült a Magyarok Világkongresszusa, a közelgő háború előzele már elsodorta a kibontakozó tervek megvalósításának lehetőségét. Az „átfogó és teljes magyar helyzetismeret” a kitörő vihar miatt csak szende kívánság maradt, az amerikai magyarok pedig éppen úgy el vannak veszelve a fölünk, mintha nem Budapestnél állították volna fel az első európai Washington-szobrot és nem nálunk állították volna emléket az amerikai katonának, Bandholz tábornoknak.

Az amerikai magyarság társadalomtudományos vizsgálat szempontjából is hallatlanul érdekes képet nyújt és igen használható tanulságot tesz kétségtelenné. Azt, hogy a földműves lakosság és a mezőgazdasági népesség birtoktalan rétege is gyorsan válik kifosztatlannal ibari munkássá, melyet a feltételei megvannak. A letarolt erdővidékekről, az elapózott földszalagokról és a nagybirtokok birodalmából öntözötték a földtelen tömegek Amerika felé. Mindenki az a vágy égett, hogy ott kint pénzt szerezzen s azzal itthon majd földet vásárolhasson. Népmozgalmi nyilvántartásaink tudnak az arról, hogy 1908 és 1930 között százötvenezer magyar anyanyelvű kivándorolt tért vissza az országba. Sajnos, a statisztikusok figyelme nem terjedt ki arra is, vajjon valóban szerezhetek-e egy darabka földet, csakint a magyarok módosabb rétege városi ispolgár: pék, korcsmáros, hentes, fűszeres, kis vállalkozó. Egyházközségeket tartanak fenn, betegsegélyző egyesületeket szerveznek, énekkaruk van, műkedvelő társulatokban élnek ki művészajlamait. Tehát alaposan berendezkedtek ott, társadalmi szervezkedéssel szil-

lárdították meg helyzetüket, s így a hazatérés reménye egyre halványabb lett lelkükben, egyre több kapocs fűzte az új földhöz és egyre kevesebb szál a régihez.

Ilyen szerleketintés után kanyarodunk vissza a kérdés lényegéhez: mit ér nekünk az amerikai magyarság? Egy csupán elméleti síkon mozgó gondolkodás a magyarság tapasztalt és értékes tartalékának tekinti, haza kell szállítanunk őket onnan. Ez az ötlet nem csupán számgyparipó nemzetpolitikai tervekbe illelnek be, de a magyar iparosodás is jelentős lépéssel vinné előtbe — mondják. Egy másik, higgadt vélemény szerint az amerikai magyarság alig jelent többet számunkra a megértő és szerető testvérnél. Nekik önmagukkal szembeni kötelességük, hogy mint társadalmi lények, megalapozzák anyagi függetlenségüket, nekünk pedig az, hogy segítsük őket magyarságukban is megmaradni, ameddig lehet. A két felfogás összeegyeztetéséből származik a harmadik. Nem minden amerikai magyar jönne haza, nem is találna meg mindenki a létalapját, társadalompolitikai fejlődésünk sem bír akkora ugrást tenni, hogy egyszerre egy félmilliónál is nagyobb tömegnek helyet szorítson itthon. Az első amerikai nemzedék egy része azonban ma is sóvárogva gondol haza, az itthoni tájra. Ezekből kitelne egy husz-

ezernyi ember, sőt talán harmincezer is. Az óriási tömeg megmozdítása azonban képtelenség, annak költségei nem a magyarság teherbíráshoz vannak szabva.

A többivel szemben az a legelemibb kötelességünk, hogy legyünk segítségükre magyarságuk megőrzésében, ameddig egyáltalán lehetséges. A magyarságmentő munkának sajátságosan nehéz feladata lesz, hiszen a második amerikai magyar nemzedék, a már kint születettek rétege, szívesebben és könnyebben beszél angolul, mint magyarul. A harmadik, most születő nemzedék már csak kivételesen és törve beszéli magyapát nyelvét. Itt tehát nyelvben nem lehet megtartani a magyart. Itt bukkan elő a nagy talány: miképpen lehet tudatában magyarnak megtartani azt a tömeget, mely nyelvben már idegen? Az amerikai magyarság esetében erre a kérdésre kell gyakorlatban válaszolni. A második nemzedék csodálatosképpen valami sejtelmest, rajongó szeretettel veszi körül az óhaza emlékeztet, ami érthető is, hiszen az apák, akik közül bizony nem egy lelki megbántottságában hagyta el szülőföldjét, fiatalnak már csak a szépel, a jót, s a hazasóvárgást adta tovább hagyatékul. Itt tünik ki: milyen erős kötelékek fűzik egymáshoz a magyarokat, hiszen az amerikai magyarok közt napról-napra gyérülnek a magyarul tudók és magyarul beszélők. Mi a magyar? — nyelvközösség-e, vagy tudatközösség? Az amerikai magyarok példája meg-erősíti azt, amit már a moldvai és óromániai

magyarok esetében is tapasztaltunk: a tudatközösség akkor is szorosan együtt tartja a magyarokat, amikor a nyelvi közösség már feltömlött.

Az amerikai magyarság még így, tudatközösségi leszüklített nemzetiségében sem tartóható meg örökké magyarnak. Ravasz László fájdalmas lemondással az olvadó jégtáblához hasonlítja az amerikai magyarság sorsát: előbb-utóbb elfogy. Német és olasz példa szerint angol nyelven dolgozó, magyar célú társadalmi egyesületek munkájával lehetne egy ideig szítani kennek a magyar tudat tüzeit, amíg Cleveland, Pittsburg, Buffalo és más nagyobb magyar néptalaj telepek fel nem szivódnak Amerika mérhetetlen néptengerében. Az amerikai magyarság azonban nagy többségében örökre veszendő ériék a mi számunkra. Két kötelesség és egy tanulság származik ebből az esetből a magyarságra. Egyik kötelesség az, hogy a háború után anyagi erejéhez mérten minél több magyart hazasegítse magyar földre, másik az, hogy az ottmaradónak lehetőséget nyújtson magyar tudatuk megerősítésére és megőrzésére, amíg emberileg lehetséges. A mulhatatlan nagy tanulság pedig az, hogy a jövőben úgy vigyázzunk a magyar vérrre, a magyar munkaerőre, a magyar dolgozó kezekre, ahogy a legnagyobb kincsre szokás. Fölötte takarékoskodunk kell a magyar nép ivadékaival, mert így gyűjtünk biológiai súlyt, életért európai küldetésünk és nemzeti törekvéseink lendítőkerékére.

Német ellentámadás megtisztította Charkov külvárosát az ellenségtől

Timosenko egyeztetési össze a szovjet és az angolszász hadműveleti terveket - Armin tábornok csapatai folytatják afrikai előnyomulásukat

Új állásokban veszik fel honvédeink az oroszok elleni küzdelmet

NÉMET RÉSZRŐL a szovjet téli támadás három hónapja után nyugodt bizakodással ütik meg a keleti harcok helyzetét. Főleg két fontos tényezőre mutatnak rá, nevezetesen arra, hogy a Szovjet emberben és hadianyagban szenvedett óriási veszteséggel vásárolta meg területi nyereségeit, olyan veszteségekkel, amelyek elhomályosítanak minden eddigi elképzelést és amelyek egyáltalán nincsenek arányban azokkal a célokkal, amelyekre valójában törekedett. Másrészt a német seregek a támadó ellenség ezévi téli rohama is oly szívósan és ellenálló erővel fogták fel és olyan rugalmas hadviseléssel védtek ki, hogy töretlen tüdővel állanak készen az új feladatokra.

EGESZEN SZOKATLAN meglepetést keltett és élénk megbeszélésre adott okot illetékes körökben a német hadseregparancsnokságnak az a közlése, hogy a német elbá-

ritó erők sikeres közreműködése mellett teljesen természetesen ment végbe Charkov kiürítése. Most ezzel ellentétben olyan napijelentés jut nyilvánosságra, hogy Charkovért még mindig folyik a harc. Illetékes katonai magyarázók ezt az új közlést úgy értelmezik, hogy a támadó szovjetkötellek először északnyugatról nyomultak Charkovba, azután további benyomulás történt északkelet felől és kelet felől. Továbbá hozzáfűzik, hogy a város egyik részében a szovjetcsapatok másik részében pedig még mindig német csapatok vannak, amelyeknek ellentámadásaikkal sikerült egy-egy orosz kötelek benyomulását feltartóztatni. A városban lévő német csapatoknak utolsó védekező hadműveletei vannak folyamatban. Német felhivatalos körökben a közelmúltban már többször számot adtak, hogy a most folyó térszerű hadműveleteket a változó hadiszerencse számlájára kell írni.

német ellentámadások komoly és mind nagyobb veszteséget okoznak a Szovjetnek.

TIMOSSENKO EGYEZTETI ÖSSZE A SZOVJET ÉS AZ ANGOLSZÁSZ TÁMADÁSI TERVEKET

BERN, február 18. (Bud. Tud.) Roosevelt elnök a londoni Daily Express jelentése szerint magához hívta legmagasabb rangú katonai tanácsadóit, hogy velük tanácskozással folytasson. A Sunday Dispatch egyidejűleg jelenti, hogy azokban a tanácskozássokban, amelyeket az Egyesült Államokba utazó szovjet tábornokkal folytatnak, majd részt vesz Csangkajsek felesége is. Az Amerikába küldött Timosenko feladata a lap szerint az, hogy összhangba hozza a küszöbön álló további szovjettámadásokat a szövetségesek Casablancában elhatározott támadásaival.

Roosevelt elnök, mint Washingtonból jelenti, a keddi esti sajtókonferencián nem volt hajlandó nyilatkozni Timosenko állítólagos washingtoni látogatásáról.

VÁLSÁGOS GANDHI ÁLLAPOTA

STOCKHOLM, február 18. (MTI—DNB.) A Német Távirati Iroda jelenti: Kedden ért véget Gandhi börtölésének első hete. Állapota tovább rosszabbodott. Kedden hat orvos volt körülötte. Hétfőn este egy orvos úgy nyilatkozott, hogy valószínűleg nemsokára már nem tud beszélni, mert ereje gyorsan hanyatlik. Kénytelen lesz irásban megértetni magát környezetével. Ha azonban állapota az eddigi mértékben rosszabbodik, nemsokára már írni sem lesz képes.

Charkov körül tovább tart az elkésredett harc

Berlin cáfolja Charkov olesztét

BERLIN, február 18. (MTI—Interinf.) Charkov környékén és magában a városban változatlan hevességgel folyik a súlyos harc. A várostól délre és délkeletre a németek egész sor fontos ellentámadást indítottak a donecmenti fenyeződésből előrehajszolt szovjet hadoszlopok ellen, amelyeket igen súlyos veszteségeket okozva, visszautaltak a parti erdőszélig. A város keleti részén a Szovjet támadást intézett a város szélén húzódnó vasúti töltés ellen. A szovjet csapatokat 14 alkalommal visszavertük s közben 23 harcokot lőttünk szét, amelyek közül egy sem érte el a vasúti töltést. Az égő városban is súlyos utcai harcok voltak anélkül, hogy a Szovjetnek sikerült volna lövészköteleiket megerősítenie. Egy nagyobb német harci csoport az északi külvárost megtisztította az éjszakai harcban benyomult bolsevistáktól és záróállást épített, ahonnan visszaverte a további támadásokat.

BERLIN, február 18. Német illetékes körökből származó ma reggeli hivatalos közlés szerint a német csapatok természetesen megkezdtek Charkov kiürítését. A kiürítésre vonatkozó intézkedések végrehajtása a legnyugodtabb körülmények között, az ellenség minden beavatkozása nélkül ment-

sen, zavartalanul folyik, teljesen a kitűzött hadműveleti feladatok pontos végrehajtásával.

A Charkovért vívott harcok, ellentétben a külföldi állításokkal, még egyáltalán nem értek véget. A valóság az, hogy még elkésredett harcok tombolnak. Az erős

Amről Erdély kövei beszélnek

Dr. Roska Márton kolozsvári egyetemi tanár előadása a dési szabadegyetemen

DÉS, február 18. A dési szabadegyetemen a legutóbbi előadáson dr. Roska Márton kolozsvári egyetemi tanár, az ország egyik legismertebb régésze tartott előadást: Amről Erdély kövei beszélnek címen. — Mindaz, ami bennünket körvesz, a virág, a fa, a fű, a folyó és patak, a régi épületek, templomok, mind beszélnek hozzánk. A Dési Főterén megállás alatt lebontott ezredéves emlékmű és a Felsőtateri történelmi emléktábla szétszedett kövei szintén beszélnek. Nekünk csak arra kell ügyelnünk, hogy amikor a különböző korokbeli emlékeket megszólaltatjuk, mindig az igaz hangot hozzuk felszínre, mert annak a nyomán sziniszág fakad. Erdélyt úgy képzelhetjük el, mint egy természetes várat, kitűnő összeköttetésekkel, különösen az Anyaország felé. Erdély legfőbb útjai a Szamos, Körös és a Maros, mellettük vezetnek el azok a kulturális és kereskedelmi utak, amelyek voltaképpen azóta állnak fenn, amikor ember él és dolgozik Erdélyben és az Anyaországban.

Az előadó ezután a legrégibb korok beszélő köveit ismertette. Ezek a kövek évmilliókról beszélnek. Arról az utról, amelyet az ember azóta megtett, amikor az első emberi nyomok feltűntek a földön.

Dr. Roska Márton előadását szép vetített képekkel tarkította. Az előadás előtt dr. Schilling János alispán üdvözölte néhány meleg szóval az országoshírű régészt, akit a teljesen megtelt terem, előadása után lelkesen ünnepelt.

Két hónapra ítélte a marosvásárhelyi tábla a Teleki-kormány rágalmozóját

MAROSVÁSÁRHELY, február 18. A marosvásárhelyi ítélőtábla tegnap délelőtti tárgyalta Biscontini Péter pestszenterzsébeti utazó ügyét. Biscontini Pétert 1942 május 5-én a marosvásárhelyi törvényszék vádlónak és felelősnek, azzal vádolják, hogy a kormányt rágalmozta. A vádlott 1941 decemberében Szászrégen és Csíkszereda között a vasúton beszélgetésbe elegedett Halmos László csíkszeredai lakossal. Beszélgetés közben a Teleki-kormányra sértő és izléstelen kijelentéseket tett. A vonaton utazó Bellehény Istvánné és Orbán Erzsébet tanúk feljelentették Biscontinit és a marosvásárhelyi törvényszék büntetőszékének elnöke mondta ki felhatalmazásra üldözendő hatósági személy megrágalmazása vétségében, ezért nyolcnapos fogsázbüntetésre ítélte. A vádlott a tárgyaláson bevallotta, hogy a Nyilas Kereszt Párt tagja és korábban az állami és társadalmi rend felforgatására irányuló vétség miatt három hónapra volt elítélve. Az ügyész megfellebbezte a törvényszék ítéletét és így került az ügy a marosvásárhelyi ítélőtábla elé. A tábla Biscontini Pétert kétéves fogsázbüntetéssel sújtotta. A tábla megállapította, hogy a törvényszék ítélete nem volt arányban a vádlott anyagi bűnösségének fokával és ezért az elsőfokú ítéletet meg kellett semmisíteni és új büntetést kellett kiszabni.

EGY KOLOZSVÁRI SZABÓMESTER A HONVÉDEK HOZZÁTARTÓZÓIÉRT

Katoná János kolozsvári szabómester, szabásati szakrajzoktató (Kötő-utca 2. sz.) körlevélben értesítette a közönséget, hogy a mai naptól minden általa vállalt munkadíjból 15 százalékot a hadbavonultak hozzátartozóinak felsegélyezésére bocsát. Közli egyben, hogy a munkálatait továbbra is a rendes hatóságilag megállapított áron vállalja s ebből ad jótékony célra 15 százalékot. Minden megrendelő az üzletben fellejtett gyűjtőívre sajátkezűleg írja be nevét s a vállalási összeget. Katona János felajánlása példát mutat másoknak is a hazafiasságból és a magyar érzésből.

Gyermekek

önként kéri a hashajtót, ha már egyszer Darmolt kaptak. A Darmolt kitűnő és fájdalom nélkül hat. Darmolt adjon Ön is gyermekeinek **DARMOL**

Nem akarja mozi céljaira berendezni Marosvásárhely a Kulturpalotát

MAROSVÁSÁRHELY, február 18. Marosvásárhely szabad királyi város törvényhatóságának kisgyűlése tegnap délután 4 órakor Mikó László főispán elnökletével ülést tartott. Hennel Ferenc városi főjegyző felolvasta Borsod vármegye átiratát, amelyben arra kéri a törvényhatóságokat, hogy csak olyanok kapjanak a jövőben trafikot, mozit, italmérési engedélyt, akik a jelen háborúban megrokkantak, árvák, ká, vagy özvegyekké lettek. A kisgyűlés a javaslatot pártolólág terjesztette a közgyűlés elé. Papp Károly dr. polgármesterhelyettes ismertette a Kulturpalotában lévő mozi bérletére vonatkozó előterjesztést. A szerződést a város a lakásbérlet rendelet értelmében kénytelen meghosszabbítani. Mikó László főispán felszólalt és sajnálatosnak mondta, hogy

a szerződést meg kell hosszabbítani. A főispán kijelentette, hogy a Kulturpalota nagytérmet nem mozi céljaira, hanem más, komolyabb célokra kellene felhasználni. Május polgármester megjegyezte, hogy értesülése szerint közelebbről a városi törvényhatóság egyik tagja indítványozni fogja, hogy a miniszter tegye különleges elbírálás tárgyává a Kulturpalota nagytérmetének ügyét és adjon a városnak a lakbértörvénnyel is ellentétes irányban szabadkezet ennek a kérdésnek a rendezésére. Ezután a kisgyűlés a Darányi Kálmán Diákház céljaira tízezer pengő szavazott meg. A Teleki Téka 1943. évi fenn tartási költségeire 4 ezer pengő hozzájárulást juttat a város. Ezeknek a tételeknek a megszavazását a kisgyűlés indítványozza majd a közgyűlésnek.

AZ ERDÉLYI PÁRT HIREI

A háború mai helyzetéről és a párt célkitűzéseiről tájékoztatta Ember Géza országgyűlési képviselő a szatmármegyei falvak lakosságát

SZATMÁRNEMETI, február 18. Ember Géza országgyűlési képviselő, az Erdélyi Párt országos alelnöke, Boros Jenő ref. esperes-lelkész, Szatmárnémeti városi és szatmárvármegyei elnök, Thuróczy Zsigmond, a Léglőtalmi Liga elnöke és Némethy Gábor, az Erdélyi Párt vármegyei főtitkára szombaton és vasárnap a megye három községét látogatták meg annak érdekében, hogy ellensúlyozzák a megye egész területén széltében-hosszában folyó földalatti propagandát, amely teljesen indokolatlanul és a halálos ellenség rosszindulatával, sőt színtelen tünetszerűen a tengelyhatalmak háborús helyzetét.

Az Erdélyi Párt kiküldöttének működése Vetés, Ombod és Kisköles községek erdélyi párti szervezeteinek, valamint a megye keleti részében meglévő Ember Géza vezette párti körök vezérszónoka. Mindhárom községben széleskörű tájékoztatásra vállalt beszédet mondott a háború mai helyzetéről, céljáról és várható kimeneteléről.

Mindhárom községben részletesen ismertette továbbá az Erdélyi Párt működését. Hangsúlyozta, hogy az Erdélyi Párt kormánytámogató párt. Tudatában vagyunk annak, hogy a mai nehéz, háborús időkben egyetlen politika leletéses, a győzelem politikája és tartozó kötelessége minden magyarnak támogatni a kormányt nehéz feladata elvégzésében. Ezt tesszük mi is. Hogy külön pártban tömörülünk, annak az az oka, mert csak így van módunkban az illetékes kormánytényezőket megfelelően tájékoztatni a román megszállás alatt volt területek speciális helyzetéről. Tesszük azonban ezt a kormánnyal és annak minden tényezőjével a legbarátságosabb alapon. Nem bíráljuk, hanem segítjük a kormányt, amelynek a nehéz viszonyok közepette és ellenére az utóbbi időben elért eredményeit becsüljük és értékeljük.

Ember Géza beszédét mindhárom községben lelkes figyelemmel hallgatták a nagyszámú összegyűlt községi gazdák és iparosok.

A honvédcsaládok segélyezésére hangversenyt rendeznek a nagyváradai magyar asszonyok

NAGYVÁRAD, február 18. Kedden este az Erdélyi Párt kezdeményezésére a nagyváradai magyar asszonyok és leányok népes gyűlést tartottak a nagyváradai Magyar Házban. A gyűlés egyetlen tárgya a váradai honvédcsaládok felsegélyezési akciójának a megbeszélése volt. Az ülést Gábor Józsefné nyitotta meg, majd Soós Lajos városi főtitkár szólt fel és kegyeletos szavakkal emlékezett meg dr. Medvigy Ferencné elhunytáról, aki lelkes vezetője volt ennek a mozgalomnak, amelynek eredménye közel egy vagonra való karácsonyi szeretetsomag volt a harcoló honvédek számára. A gyűlés résztvevői helyükről felállva egy percig néma kegyelettel adóztak a tragikus hirtelenséggel el-

hunyt dr. Medvigy Ferencné emlékének. Azután Soós Lajos főtitkár bejelentette, hogy vasárnap délután a helybeli honvédcsaládok felsegélyezésére kívánsághangversenyt rendeznek a nagyváradai Pannónia étteremben, melynek tulajdonosa, Fészl József, aki szintén tagja a pártnak, díjmentesen ajánlotta fel a helyiséget, tehát a fűtést és a világítást. Az akcióba beszerzik Nagyvárad egyetemének társadalmának minden rétegét és intézményét. A gyűlésen résztvevő hölgyek nagy szeretettel és lelkesedéssel vállalták a körzeti besorozásukat. A kívánsághangverseny keretében fellépnek a helybeli szintársulat tagjai is.

NÉMET REPÜLŐ-ORVOSOK BUDAPESTEN

BUDAPEST, február 18. Vasárnap, február 21-én Budapestre érkeztek a német légiórvoosi szolgálatának vezetői, akik Nagy Vilmos honvédelmi miniszter meghívására egy hetet töltenek Magyarországon. Főleg a magyar légiórvoosi szolgálatának különböző létesítményeit tekintik meg. A német orvosok Budapestén több előadást tartanak és ezekben a háborúval kapcsolatos legidősebb orvosi kérdéseket világítják meg. (MTI.)

Olasz újságíró előadása Kolozsváron

Gino Cuchetti, a kitűnő olasz író, több nagy olasz napilap és folyóirat munkatársa, Magyarország és a magyar ügy igaz barátja Kolozsvárra érkezik. A magyar közvélemény igen jól ismeri Gino Cuchetti munkásságát s mindig meleg érdeklődéssel kísérté írói pályafutását. Olasz vendégünk annak a politikai vonalnak derék harcosa, amely felismerte a magyarok szerepét Közép-Európa politikai és művelődési életében s ezért küzd a magyarok elvitathatatlan igazságáért. Termékeny, ihletett író. Magyar vonatkozású könyvei közül különösen nagy sikert ért el a „Magyarok szívében” című, továbbá az „Erdély” s legutóbb az „Előre magyarok!”, hogy csak egy néhányat idézzünk a neves olasz író művei közül.

Gino Cuchetti megint Magyarországon, az olasz nemzetel mindig baráti viszonyban élő nép hazájában tartózkodik. Látogatása során ma, csütörtökön Kolozsvárra érkezik. Holnap, pénteken délután hat órakor előadást tart az olasz nemzet mezejóhadásának lánglélekű költőjéről, Gabriele D'Annunzióról. Kolozsvár társadalma azzal a meleg szeretettel várja Cuchettit és előadását, ahogy a baráti nép egyik szellemi munkását és a közös barátság ihletett ápolóját várhatja. Előadása egy az előadó személyéről, mint a tárgyul választott nagy költő magyar jelentőségéről fogva rendkívüli érdeklődést vált ki a magyar társadalomban.

AZONNAL INDULJANAK UTRA A 200-AS TÁBORI POSTASZÁMU ALAKULATOKTÓL SZABADSÁGON LÉVŐK

Mindazok a 200-al kezdődő tábori postaszámu alakulatoktól szabadságon lévő honvédeknek, akik bevonulás végett önhibájukon kívül még nem jelentkeztek, azonnal induljanak utnak. Az erre vonatkozó felszólítás utoljára február 19-én jelenik meg. (MTI.)

LEVENTE ÉLET

A 4. számú ingyenes levente gépkocsivezetői tanfolyam megnyitása

A 3. számú ingyenes levente gépkocsivezetői tanfolyam február hó 15-én olyan nagy érdeklődés mellett indult meg, hogy a nyolcvan jelentkező leventéből helyszűke miatt huszat nem lehetett felvenni.

Ezért a tanfolyam vezetősége módot akar nyújtani arra, hogy a negyedik tanfolyam még a harmadik tanfolyam befejezése előtt megindulhasson. Kellő jelentkező és az előírt 50 pengő óvadék befizetése ellenében a tanfolyam az Árpád-utca 28. szám alatt március 10-én kezdődik.

Kolozsvár, 1943 február hó 17.

Fokozottabb munkába kezd a dési Leventeegyesület

DÉS, február 18. A dési leventeegyesület elnöksége felhívással fordult a város magyarságához. A felhívásban leszögezte, hogy a korszerű honvédelem ma már nemcsak fegyveres szolgálatból áll, hanem abból a belső szolgálatból, amit többek között a leventék is végeznek. Ezért a levente nevelés a nemzet jövőjét szolgálja. Hiszen a levente ifjúság maga a magyar jövő. A dési levente ifjúság most komolyabb munkába kezd, azaz fokozni tudja erejét. Ehhez kéri az elnökség a magyar polgárság támogatását. A levente egyesület alapító tagokat és pártoló tagokat hív soraiba. Ilyen módon nyerne a levente ifjúság a háttérrel. — Reméljük — fejezi be a felhívás — nem lesz Dési városában egyetlen olyan magyar ember sem, aki hívó szavunkat válasz nélkül hagyja s a nemtörődömségbe burkolódva, kivonja magát a nemzeti kötelesség teljesítése alól.

ADAKOZZUNK

a 99.000 SZ. csekkalapon

a Főművelődési Kormányzó teli segélyekért!

Március elsőjén ülésezik Kolozsvár törvényhatósági bizottsága

KOLOZSVÁR, február 18. Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága legközelebbi ülését március 1-én délután tartja meg a városház közgyűlési termében. A közgyűlés tárgysorozatán sok nagyfontosságú ügy szerepel. Több szabályrendelet és több ingatlan megvásárlása és kisajátítása. A szabályrendeletek közül legjelentősebb a honvédelmi áldozatokat hozó alkalmazottak és hozzátartozóik támogatásáról szóló szabályrendelet, amelyet a város népjóléti hivatala állított össze. Közrendészeti szempontból az árvízvédelmi szabályrendelet tárgyalása lesz fontos, közegészségügyi szempontból pedig a városi

kórház szervezeti és működési szabályzata. Az ingatlanok visszavásárlása tárgyában készült előterjesztés szerint a város visszavásárolja az annakidején a Magyar Áccslágyárnak Kajántó-utcában eladott ingatlanát, dr. Rebreanu Péter, Álmos-utcai telkét és a Magyar-utca 49-61. szám alatti ingatlan kisajátítását. Tárgyalja ezenkívül a közgyűlés a városi legelőknek a kolozsvári kiscsárdák részére való bérbeadását, a hirdetési jog bérbeadását, a közellátási kölcsön összegének felemelését, a bérhizlálási szerződéseket és a Farkas-utcai református templom környékének szabályozására vonatkozó előterjesztést.

„Eddig szerelmesed voltam, Marika — most gyilkosod leszek!”...

Kettős szerelmi dráma az Irisz-telepen

Agyonlőtte a 17 éves Serbán Mária-t, majd önmagával végzett Hencz János kömüvessegéd

KOLOZSVÁR, február 18. (Az Ellenzék munkatársától.) Megrendítő, rejtélyes háttérű szerelmi dráma tartja izgalomban az Irisz-telep lakosságát. A szomorú esemény két fiatal emberéletét követelt áldozatul és két szegény családot borított mélységes gyászba. Erről beszél tegnap óta az egész Irisz-telep s mindenki azt igyekszik találgatni, hogy mi robbantotta ki a titokzatos kettős szerelmi tragédiát, hogy miért kellett revolvergolyótól meghalnia 17 éves korában Serbán Mária-nak s ahogyan 23 éves korában Hencz Jánosnak? A rejtély azonban nem oldódott meg s a jelek szerint örökre titok marad...

A megrázó dráma lefolyásáról helyszíni tudósítás alapján az alábbiakban számolunk be:

Marikát megölték!...

Tegnap az esti órákban, néhány perccel hat óra előtt az irisztelepi Zsigmond király-ut 215 számú ház előtt

revolverlövés dörrent s az esti szürkületben egy fiatal leány eszméletlenül összeesett.

Ugyanakkor egy fiatalember izgatottan rohant a helyszínről a közelben levő Kajántói-ut felé. A fegyverlövés zajára néhány pillanat alatt csöndület támadt az egyébként néptelen utcán s az egyik Irisz-telepen lakó férfi utánarohant a Kajántói-ut felé tartó, de a szürkületben csakhamar eltűnt fiatalember után. Közben a szomszédok, a Zsigmond király-ut lakók a 215. számú ház előtt eszméletlenül összeesett fiatal leányban felismerték Serbán Mária-t, az ugyanabban a házban lakó 17 éves gyufagyári munkásleányt. Azonnal be-

vitték szülei lakásába, de

a szerencsétlen fiatal leány ekkor már utolsó perceit élte.

Azonnal értesítették telefonon a mentőket, akik e pillanatban még nem is tudták, hogy az Irisz-telepen rövid tíz perc leforgása alatt két helyre is el kell menniük. Mert az első revolverlövést, amely a Zsigmond király-utca-ban dörögött el, néhány perc múlva egy másik követte, amely már a Kajántói-ut 68 szám alatti ház udvarán dörrent és

halálra sebezte Hencz János 23 éves kömüvessegédét.

A mentők még ki sem érkeztek a helyszínre, amikor a két család néhány ismerőse lélekszakadva rohant a Kajántói-ut háza felé és izgatott hangon kiáltottak: Megölték Marikát!...

A szerelmes ifjú is halott!...

A Hencz-család tagjai Kajántói-ut 68 szám alatti lakásuk konyhájában ültek, amikor az udvar felől, közvéltlenül a konyhaablak előtt revolverlövést hallottak.

A szerencsétlen fiatal Hencz-fiú, a 23 éves kömüvessegéd, miután a Zsigmond király-utca-ban végzett szerelmesével, hazarohant a Kajántói-utra és ott az udvaron agyonlőtte magát.

A házbeliek a lövés zajára kirohantak az udvarra s ott találták a földön Hencz Jánost, aki kezében szorongatta még a gyilkos fegyvert. A mentőorvosok is hamarosan kiérkeztek a helyszínre s

a fiuban ekkor még volt élet, ezért injekcióval is megpróbálták, de segíteni nem lehetett s néhány perc múlva,

bent a szülei házában, meghalt.

A mentőorvosok gyorsan átmentek a Zsigmond király-utca-ba is, de

a leányon sem lehetett már segíteni.

Ott is már csak a beállott halált állapíthatták meg.

Hamarosan kiérkezett a helyszínre a rendőri bizottság is s megkezdődött a hivatalos vizsgálat. Zokogó hozzátartozók próbálják magyarázgatni a megdöbbentő esetet, de

a kettős dráma indító okára vonatkozólag senki sem tud mondani semmit.

A jegyzőkönyv lassan elkészült, anélkül azonban, hogy bárki is tudná, hogy mi robbantotta ki a szörnyű drámát.

Az utolsó levél...

Az ismerősök s a szomszédok is beszélnek, beszélnek, elmondanak a hivatalos bizottságnak mindent, amit tudnak, csak éppen arra nem tud senki sem választ adni, hogy mi indította a gyilkosságra, majd saját életének kioltására a fiatal Hencz Jánost.

A jegyzőkönyv elkészült s a Hencz-család legkisebb gyermeke, az alig 12-13 éves kislány találja meg a konyhaszekrényen egy újság alá rejtve Hencz János utolsó levelét. Még aznap írhatta, csak úgy sejtében a kusza sorokat, hogy ne lássa meg senki. Nem is levél voltaképpen, csak egy kis cédula, egy kis papírdarab, amelyre ezeket írta:

„Eddig szerelmesed voltam, Marika, — most gyilkosod leszek. Megbántottál, vétettél ellenem, jogom van, hogy megfojtsalak Téged. Rá fog kerülni a sor! Edes...”

A két gyászba borult család kárában...

A halálos dráma hírére kimentünk a helyszínre. Mind a két helyre: a Zsigmond király-utca-ba és a Kajántói-ut 68 szám alá is. Ez utóbbi házban a Hencz-család lakik. Kisírt szemmel, megtörténnek a

konyhába az asztal körül. Nem is tudnak beszélni. Ugy megdöbbentette ez a váratlan tragédia, hogy alig lehet szavukat halatni. A család, Hencz Dániel 54 éves, egyszerű, becsületes magyar ember, jelenleg a Lombi gazdaságban levő cserkészpark gondnoka. Teljesen letörte a szörnyű esemény. Egész éjszaka szolgálatban volt a cserkészparkban s a szörnyű eseményről csak a hajnali órákban értesült.

— Igen, az én fiam volt, kérem — mondja könnytől fátyolos hangon. De csak az Isten tudná megmondani, hogy miért tette.

Az édesanyja egy szót sem szól, csak ül magabaro-skadva, fekete kendővel fején a sarokban, a kályha mellett és csöndesen sir. A Hencz-házaspárnak öt gyermeke volt. Egyik fia évekkal ezelőtt, még a román uralom alatti időben a kolozsi alagút építésénél szerencsétlenül járt, gémetörést szenvedett s azóta nyomorék. Itt fekszik egy kis díványon. Ő sem szól semmit. A legkisebb gyermek, a 12 éves kislány, anyja ölébe hajtva fejét, sir. A halott Hencz János legnagyobbik nővére, Ibolya, aki Fábán József kömüvesmester felesége, az egyetlen, aki a dráma egyik-egy mozzanatára néhány szóval rávilágít, tragikus sorsu testvéröccséről, néhány szót mondani tud. Tőle tudjuk meg, hogy Hencz János az utolsó órában még együtt volt vele, együtt ettek töltöttkáposztát fél 6 órakor, majd öccse felállott s mosolyog-

vá azt mondta neki: Egyél csak tovább nyugodtan, érezd magad otthon. De aztán vízet is igyál utána. És nevetve elment. Negyedóra múlva dörögött aztán el a két lövés.

— János mindig vigkedélyű volt, alán-dóan tréfálkozott és senki nem is sejtette, hogy milyen végzetes tervet forgat fejében — magyarázza Fábán Józsefné, Hencz Ibolya. Majd elmondja, hogy öccse és Serbán Mária három év óta ismerték és szerették egymást s a két család nem ellen-ezte a házasságot. Marika a gyufagyárba járt dolgozni. János, amikor elment fél hat-kor hazulról, tudta, hogy ebben az időben jön haza a gyufagyárból Marika, nyilván megvárta a házuk körül a Zsigmond király-utca-ban és ott kötötte le a kapu előtt.

Külön érdekes körülmény az is, hogy a halott Hencz János öccse, a 22 éves Hencz József, vőlegénye Serbán Annának, a meggyilkolt Serbán Mária nővérének. A két Hencz-fivér két testvérleányuk udvarolt, az utóbbi időben is sokszor voltak együtt s mégis — senki, de senki se tudja még csak halvány magyarázatát sem adni annak, hogy mi történhetett a két fiatal között a tragédiát megelőzően.

— Vasárnap este még együtt voltak a moziban s nevetve, jókedvűen jöttek haza — mondja a legnagyobbik nővér.

Arra is emlékszik, hogy amikor leg-utóbb egy fiatalember öngyilkosságával kapcsolatban azt olvasták az újságban, hogy az szerelmi bánatában követte el tét-lét, öccse, János, nevetve megjegyezte:

— „Micsoda örültség! Egy nő miatt so-hasem tudnám ezt megtenni. Ván elég leány a világon!”

Szegény fiatal fiu mégis megtette. Egy leány miatt! Azzal a különbséggel, hogy magával együtt vitte a sirba szerelmesét is...

„Közös sírba temetjük őket...”

Itt ül a konyhában halgatagon a fiatal mátkapár, a tragikus véget ért Marika nő-vére: Serbán Anna és vőlegénye: Hencz József. Aztán megérkezik Serbán Imre, Marika édesapja és felesége is. Postaalt-tiszt a távirtdán. Azért jöttek, hogy a nagy szomorúságban összeüljön a két család és megbeszéljék egymás között, hogy miként is adják meg a végtisztességet szerencsét-len halott gyermekeiknek. Nincs semmi gyűlölködés, semmi harag az egyszerű, szomorú emberek között. Ha nem is tud-ja egyikük sem, hogy voltaképpen miért is kellett ennek így történni, mégis a sor-sban való megnyugvással fogadják a dol-got és megértik egymást. Ha csak szavakkal beszélnek. Azt tervezgetik, hogy mit is csin-aljanak, hogyan is legyen a temetés? Mintha csak egy szívből, egy lélekből fa-kadna az óhaj, ugy mondja ki csaknem egyszerre a gyászoló két édesapja:

— Temessük őket közös sírba... Ugyis szerették egymást szegények. Hadd legyenek együtt legalább a sírban.

S a hák, csaknem néma, rövid családi tanácskozás ezzel be is fejeződött. Harag nincs, gyűlölet nincs köztük, csak szomo-

ruság és bánat van ebben a két házban. Mélységes, nagy, emberi, halálos bánat...

Az irisztelepi szomszédok egész nap er-ről beszélnek, a hatósági vizsgálat is még tart és senki sem tudja a rejtélyt megol-dani. Valami halvány sejtés él csak ennek a külvárosi negyednek lakossága körében: hátha valami indokolatlan, vagy indokolt féltékenység robbantotta ki a megrázó kettős drámát.

De a rejtélyre senki sem tud fényt deri-teni s a titok ugy látszik, örökre titok ma-rad. Mert akik fel tudnák fedni azt, a két fiatal szerelmes kihűlt ajakkal, koporsó-ban fekszik és sohasem árulhatja el már senkinek, hogy miért is kellett meghal-niok fiatalon, szerelmesen, életük virágá-ban...

CREDINAR AUREL.

A WESSELENYI LÖVÉSZEKÉPESÜLET folyó hó 22-én este 7 órakor az egyesület Unió-utca 12. szám alatti helyiségében rendkívüli köz-gyűlést tart. A közgyűlés tárgya az egyesület álta adandó kölcsön ügye. A rendkívüli köz-gyűlésre a tagokat ezúton is meghívja a ver-zetőség.

Ismét eltűnt egy délamerikai utasszállító repülőgép

BUENOS-AYRES, február 18. (DNB—MTL) Peruban újabb repülő-szerencsétlenség történt. Egy katonai repülőgép, amely az öserdők felett utban volt Limába, utközben elveszett. Az utasok között volt Tweedle északamerikai ezredes is. Az elveszettek utáni kutatás eddig eredmény-telen volt, de a keresést folytatják.

ELEGÁNS HÖLGYEK
LACZKÓCZKY ERZSÉBET
divatszalonjában dolgoztatnak,
Szentegyház-u. 11., földszint.

SZOMBATON ÜLÉSEZIK A 42 TAGU
 ORSZÁGOS BIZOTTSÁG. Budapestről je-
 lentik: A 42 tagu országos bizottság 20-án,
 szombaton délelőtt 10 órakor ülést tart és
 három rendeletet tárgyal. (MTI.)

Harminc társadalmi tisztség és közel két tucat magyar alakulat

Összinté beszélgetés Ady Elemér gyalui református lelkésszel a falu tul-szervezettségéről — Radikális megoldásra van szükség az építőmunka érdekében

KOLOZSVÁR, február 18. *Hogyan él a falu magyar népe? Kivesze részét a népi réteg a rendkívüli idők kötelezettségeiből és milyen talajra találtak falvainkban a magyar társadalmi megmozdulások a fel-szabadulás után? Olyan kérdések ezek, amelyekkel különös gondossággal kell fog-lalkozni, mert a jövőben erős és boldog Magyarországot elsősorban a népi elemek-kel való felfrissítés segítségével akarjuk megvalósítani. Azon kell tehát örködnünk, hogy egységben tartsuk magyar néptöme-günket, hogy a lelkek fogékonysága mara-déktalan legyen nagy nemzeti céljaink iránt.*

Ezekről a kérdésekről folytattam beszél-getést Ady Elemérrel, a Kolozsvár köze-gében levő Gyalu község református lelki-pásztorával. Ady Elemér faluservező munkáját a kisebbségi időkben is jól ismeri Erdély magyarsága. Fáradhatatlan kitar-tással és lelkesedéssel dolgozott a magyar célok érdekében. A 3500 lelket számláló Gyalu község 1150 magyar lakosa mindig becsületesen kivette részét a magyar me-gmozdulásokból, egyházi, gazdasági és pol-i-tikai sikon egyaránt. Nyugodt lelkeser-tettel megállapíthatjuk hogy a gyalui ma-gyarságra és vezetőire a sors legna-gyobb megpróbáltatásai között is biztosan lehetett számítani. A magyar falu felsza-badulás utáni életének alakulására tehát kitűnő példa ez a község, amely egyrészt földrajzi helyzeténél, másrészt gazdasági adottságainál fogva a fokozatos fejlődés útján halad.

A lelkipásztor harminc társadalmi tisztsége

Ady Elemér lelkész elmondotta, hogy társadalmi megmozdulásokban nincs hiány.

Faluhelyen különösen érezhető, hogy a legkülönbözőbb célkitűzések érdekében munkálkodó társadalmi alakulatok meny-nyire igénybe veszik a magyarságot.

A tulságos megszervezettség faluhelyen még szembetűnőbb, mint a nagyvárosok-ban. A falusi vezetők még sürgetőbbnek látják az egységes társadalom létrehíva-sát, mint a városok közössége. Itt van mindjárt magának Ady Elemérnek pél-dája.

Legalább harminc különböző egyházi és társadalmi egyesületben visel tisztséget. Sok helyen elnök, más helyen al-elnök, ismét máshol választmányi tag. Mind olyan kötelezettségek, amelyek alól nem vonhatja ki magát.

És mellékesen lelki gondozója a gyűlt reformátusoknak,

ahogyan jellemző humorral megjegyezte, amikor erről a sokfajta társadalmi köte-lezettségéről képet adott.

Jellemző adatok a gyalui magyar alakulatokról

A tul-szervezettség azonban nemcsak a vezető rétegnél érezteti káros hatásait. A

Testnevelő tanárok és leventeoktatók figyelmébe! Megjelent:

Király Dezső:
Iskolai és levente testnevelés kézikönyve

Rendgyakorlatok, menetről, sza-badgyakorlatok, ősi hindu „Jóga” gyakorlatok, szertorna, zaditorna, atlétika, játék. 700 gyakorlat, 100 já-ték, 100 óraterv, 1800 ábra. Függelék: A leventeprobák legújabb szabályai.

A 650 oldalas kötet vászonkötésben 22.50 pengő.

Kapható az

„Ellenzék” könyvesboltban
Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Vi-dékre utánvétellel is azonnal megküldjük.

falusi tömeget is annyiféle társadalmi megmozdulás érdekében akarják beszer-vezni, hogy a teljes és sikeres munka már eleve ki van zárva. Érdemes felsorolni, hogy Gyaluban hányféle alakulat műkö-dik. Önmagukban mind nemescélú és olyan alakulatok, amelyeknek létjogosult-ságát senki sem vitathatja el. Így együt-tesen mégis meggondolkoztat a felsorolás. Arra ösztönöz, hogy olyan megoldást ke-ressünk, amely lehetővé teszi minden jó-szándékú magyar cél támogatását, anél-kül, hogy különböző alakulatok különbö-ző sikon fejtsenek ki munkálkodást. Ime a Gyaluban működő alakulatok összeállí-tása: Református Nőszövetség, Reformá-tus Leánykör, IKE, Gazdakör, Erdélyi Párt, Hangyaszövetkezet, Hitelszövet-kezet, Tűzoltó Egylet, Iparos Egylet, Vö-röskereszt Egylet, Zöldkereszt Egylet, Le-vente Egylet, Leánylevente Egylet, Ma-gyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, Va-dásztársaság, Református Egyházi Dalkör, Tűzharcos Egylet, Lótenyésztési Egyesü-let.

— Lehet-e, hogy ennyi magyar alakulat hasznos munkát végezzen olyan község-

„Radikális megoldásra van szükség!”

— Tárnyilagos kritika alá kellene venni mindegyik magyar alakulat munkáját. Minőségileg el kellene választani őket és amelyek nem üti meg a mértéket, azzal fel kellene számolni. Radikális megoldás-ra van szükség, amelyet csak úgy lehetne elérni, ha egy csomó hiúságot örökre száműznénk az emberekből. Nincs szük-ség arra, hogy az ugynevezett vezető réteg különböző tisztségeket viseljen. A leg-utóbbi gyűléseinkből látszik, hogy milyen mérsékelt most már minden megmozdu-lással szemben az érdeklődés. Hogy tagol-juk a dolgokat: A gyalui Iparos Egylet munkája majdnem teljesen megállott. A Levente Egyesület sem tudja azt a műkö-dést kifejteni, amelyet elvárnak tőle. A Zöldkereszt akció sem tud úgy működni, ahogyan azt a magyar lelkek számaránya indokolta tenni. A tul-szervezettség káros

Ahol nincsenek egyesületek...

A továbbiakban arról érdeklődöm, hogy minden faluban így áll-e a helyzet és ahol kedvezőbbek a körülmények, ott érezhető-e jótékony hatás? Ady Elemér ezzel kap-csolatban Magyarkapus község példájára hivatkozik.

Ebben a községben nem csináltak egye-sületeket, mégis virágzó élet van úgy az egyházban, mint a társadalomban.

A község református lelkésze svájci min-tára szervezte meg híveinek nemzeti és társadalmi irányítását. A község életét az egyház irányítja és minden olyan cél ér-dekében munkára és áldozatkészre tud-já serkenteni a lakosságot, amelyek tény-leg megérdemlik a támogatást. Ebből a példából azonban nem lehet általánosí-tani, mert vegyes felekezeti községekben sok nehézségbe ütközne ennek az elgon-dolásnak megvalósítása. Tanulságul azon-ban mégis nagyon jó a magyarkapusi pél-

ben, amelynek mindössze 1150 magyar lakosa van? Milyen hatást vált ki ez a tul-szervezettség a falu népéből? kérdezem.

A tul-szervezettség káros hatásai

Ady Elemér lelkész öszintén kifejti a vé-leményét. Gyaluban a fent felsorolt egye-sületek mindegyike, úgy ahogy működik. Sajnos azonban a tul-szervezettség káros hatása napról-napra jobbra érezhető.

A tul-szervezettség lassan-lassan valósá-gos taplóvá teszi az embereket.

Hiszen minden társadalmi alakulat első-sorban az öntudatos és lelkiismeretes ma-gyarokra támaszkodik. Tőlük várja a te-vékeny munkát és az áldozatkészséget. Ennyi irányú kötelezettség mellett nem le-het csodálkozni azon, ha

a falusi gazdaember érzéketlenné lesz a gyűléseikkel és a legszebb elgon-dolásokkal szemben is. Kétségtelen te-hát, hogy ezen a helyzeten a legsürgő-sebben segíteni kell.

Hogyan lehetne megtalálni a tul-szerve-zettség orvoslását? Erre a kérdésre Ady Elemér a következő egészséges és meg-szívlelendő gondolatát ismertetette:

hatása gyakorlati eredmények felé leg-utóbb nagyon szomorúan mutatkozott meg. Egyik igazán nagyfontosságú jóté-kony célú megmozdulásnál utolsók vol-tunk a megyében, holott a kisebbségi idők-ben a gyalui lakosság mindig első helyen állott az áldozatkészségben. Ha összeha-sonlítást akarunk tenni a kisebbségi mult-tal, egy mondatban megadhatom a vá-laszt: Az idegen uralom alatt nem volt ennyi magyar egyesület, de több volt a lé-lek. Ezért kell feltétlenül vigyáznunk a lelkek fogékonyságára. Ezért kell minden erővel lefaragni magyar életünkben a tul-szervezettség megnyilvánulásait. Egyhá-zainkban megvan a készség arra, hogy elől járjanak a jó példával és az egyházi jellegű alakulatok működési körét szű-kebbre szabják. De ezt országsszerte egy-ségesen kell megvalósítani.

da, mert azt mutatja, hogy nem a magyar érzésben van hiány, hanem a tul-szerve-zettség teszi fásulttá a falusi magyar tö-tömegeket.

Olyan jelenségek ezek a magyar falu éle-tében, amelyekre kormányzatunk is felfi-gyelt. A nemzeti együttműködésnek azt kell gyakorlatilag megvalósítani, hogy a szétforgácsolódás helyett magyar töme-geink újra egységesen dolgozhassanak a boldogabb jövőndő megalapozásán. Ve-gyünk tehát fontolóra Gyalu község refor-mátus lelkészének javaslatát. Tegyük szí-goru bírálat tárgyává a különböző társa-dalmi alakulatok működését! Sértődöttség és harag nélkül igyekezzünk mindannyian az egységes magyar munka táborába tö-mörülni, ahol lehetőség nyílik egyöntetű irányítás mellett minden közérdekű célki-tűzés megvalósítására.

VÉGH JÓZSEF.

Közel negyedmillió pengő Kolozsvár gyűjtése a hadbavonultak hozzátartozóinak

Kolozsmegye gyűjtése 50.000 pengő

KOLOZSVÁR, február 18. A Főméltó-ságú Asszony országos akcióját, amely a hadbavonultak családtagjainak felsegélye-zésére irányul, mint már megírtuk, Ko-lozsvár közönsége a legteljesebb megér-téssel fogadta. A gyűjtést Beck Albert nyugalmazott vezérőrnagy, a kolozsvári Légoltalmi Liga elnökének irányításával a ház- és csoportparancsnokok végezték, akik mindenkit az otthonában kerestek fel. Ez volt a gyűjtésnek az egyik módja, a nagyobb adományokat pedig csekklapra kellett befizetni.

A gyűjtést február 7-én zárták le, a be-érkezett jelentésekből ma összeállítható

volt a gyűjtés eredménye. Kolozsvár közön-sége a Főméltóságú Asszony nemes akció-jára összesen 230.785 pengő adakozott, ebből 126.401 pengő 80 fillér a Légoltal-mi Liga kolozsvári csoportjának a gyűjté-se. A csekklapokon történt adakozásokat maga dr. Inczedy-Joksmán Ödön főispán irányította, aki intézetekhez, vállalatokhoz és magánosokhoz az ügy érdekében 496 levelet írt. Ennek a nagy munkának több, mint 100.000 pengő befizetése volt az eredménye. A gyűjtés eredményéről a ko-lozsvári m. kir. postaigazgatóság hivatá-losan értesítette dr. Inczedy-Joksmán Ödön főispánt, mintán a Légoltalmi Liga ko-

lozsvári csoportja által gyűjtött összeget a 180.000 sz. csekklapra befizették. Itt em-lítjük meg, hogy Kolozsvár városától füg-getlenül nagyarányú gyűjtést folytattak Kolozsmegyében is. A gyűjtés eredménye a Nádasmenti járásban 32.671 pengő, a kolozsváriiban 12.406, Bányfihunyad ada-kozása 3885, a bányfihunyadi, hídaháasi, borsai járásokból még nem érkeztek be a kimutalások. Kolozsvár és Kolozs várme-gye gyűjtése tehát megközelíti a 300.000 pengőt.

A gyűjtést február 7-én lezárták ugyan, de illetékes helyről közlik velünk, hogy adományok a 180.000-es csekklapra min-den postahivatálnál továbbra is befizethe-tők. Megállapítható ugyanis az, hogy a közönség általános lelkesedése és megér-tő magatartása mellett is akadtak, akik kivonták magukat az adakozásból, vagy abból nem anyagi helyzetükhöz mérten vettek részt. Ezek mulasztásukat így pó-tolhatják, mert annak, aki ebben az or-szágból és nyugodtan végezheti mun-káját, át kell éreznie, hogy mivel tartozik a harcra küzdő honvédeknek.

Bizonyítja Kolozsvár közönségének nem csökkent érdeklődését a Főméltóságú Asz-sony akciója iránt az a bejelentés, mely a tegnapi nap folyamán érkezett dr. In-czedy-Joksmán Ödön főispánhoz. A Ma-gántiszviselők Kolozsvári Egyesülete tag-jai körében a hadbavonultak hozzátarto-zóinak felsegítésére gyűjtési indított és en-nek eredményeképpen a főispánhoz 10.200 pengő adományt juttatott el. Ez az ösz-szeg nem szerepel a 230.708 pengős kimu-tatásban.

A külpolitika hírei

RANGEL finn miniszterelnök kedden este az államelnöknek ujonnan történt választásá-kor lemondott. A szokásnak megfelelő le-mondás után Rangel az új kormány hivatal-balépéséig tovább intézi az ügyeket.

AZ EURÓPAI harctéren lévő északameri-kai hadsereg vezérkarának főnökévé Charles Henri Bart ezredet neveztek ki.

INONÜ török államelnök kedden a mi-niszterelnökségen félórás megbeszélést folyta-tott Szaradzsoğlu miniszterelnökkel.

AZ ALGIRI rádió felhívást közölt, amely-nek értelmében valamennyi arab férfinak so-rozásra kell jelentkeznie.

AZ ANGOL munkáspárt képviselői cso-portja az alsóházban titkos ülést tartott, ame-lyen elégedetlenségét fejezte ki a kormány Boweridge-féle társadalombiztosítási tervet-fenntartásai miatt. A munkáspárt tagjainak többsége a kormány politikájának elvetése mellett foglalt állást.

WILHELMSTRASSEN egy kérdésre vá-laszolva megállapították, hogy Papen német ankarai nagykövét az eddigi értesülések sze-rint egyelőre nem utazik Berlinbe.

A BANGKOKI rádióhírszolgálat közölte, hogy az indiai brit hatóságok által 1942. augusztusától decemberéig letartóztatott in-diai nacionalisták száma a hatvanezret felül-mulja.

AZ EGYIPTOMI kormány törvényjavas-latot terjesztett a képviselőház elé, amely a kötelező katonai szolgálatra vonatkozik. Egyiptomnak eddig csak önkéntes hadserege volt 40.000 létszámmal és most 100.000-es lesz.

LONDONI tájékozott körök szerint a ka-nadai kormány a legközelebbi napokban kö-vetel nevez ki a Londonban székelő emi-gráns kormányok mellé.

JÜTLANDNÁL a mult világháboruban vivott tengeri csatájából ismeretes Brownrigg tengernagy eltűnt. Azt hiszik, hogy egy hajó-karaván vezetése során életét vesztette.

AZ AMERIKAI felsőház pénzügyi bizott-sága elutasította Rooseveltt követelést, amellyel a mezőgazdaság és a termelés szá-mára 100 millió dollár hitel elfogadását kér-te. A bizottság szerint a termelés növelését legjobban a mezőgazdasági termények maga-sabb árának elfogadása mozditja elő.

MEGOPERÁLTÁK ANTAL ISTVÁN MINISZTER. Dr. Antal István nemzetvé-delmi propagandaminiszterén kedden délután Imre József dr. egyetemi tanár a szemészeti klinikán sürgős műtétet hajtott végre. A mű-tét jól sikerült, de a betegnek még egy-két hétig a klinikán kell tartózkodnia.

MAGANTANÁRI PRÓBAELŐADÁS. Dr. Makkai László intézeti tanár folyó évi február hó 19-én, pénteken délelőtt fél 12 órakor a bölcsészeti, nyelv- és történelem-tudományi kar III. számú tantermében (Far-kas-u. 1. 1. emelet) tartja egyetemi maganta-nári próbaelőadását: „A szláv—román kap-csolatok és az erdélyi román kontinuitás” címmel. Az előadás nyilvános és azon a nagyközönség is résztvehet.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET

Az Egyetemi Énekkar hangversenye

Benedek Kálmán kemény és lelkes karnagy munkája nyomán két esztendő alatt a kolozsvári Egyetemi Énekkar jól iskolázott, kitűnő együttessé nevelődött. Erről tegnap este, a Mátyás Király Diákklubban rendezett hangversenyükön bizonyosságot szereztek. Fegyelmezett és izlés jellemezte már megjelenésüket is. Bevezetésül a Magyar Hírszerzők énekeltek el feltűnő kidolgozottsággal és dús dinamikai árnyalással. Ezután egy Palestrinakórus polifóniáját szolgáltatták meg, majd Kodály Zoltántól és Farkas Ferencről két-két szerzeményt adtak elő. Bárdos Lajosnak és Vaszy Viktornak pedig egy-egy kórusműve állott műsorukon.

Megragadóan éreztette az Egyetemi Énekkar *Palestrina* „Már bucsumat veszem” kezdetű kórusának elgikus hangulatát, a szőlők összefonódó dallamvonalai szép, világos rajzban bontakoztak elénk. *Kodály* Husztja és Esti dala közül a Huszt előadása aratott nagyobb sikert. Már itt megállapíthatjuk, hogy Benedek Kálmán — talán lélekalkatánál fogva — külön vonzalommal viseltetik a művek romantikus elemei iránt s azokat kellő elmélyedéssel ki is aknázza. Ezt nemcsak a Kodály-művek előadására értjük, hanem épp úgy *Vaszy Viktor* Gyászok című, kitűnő szerzeményében a bánat hangulatának fölkelésére is. Négy népdalt énekelt a kórus egy szólamra *Bartók* gyűjteményéből, azután *Bárdos Lajos* „Széles a Duna” című, érett művészettel megalkotott művét hallottuk még és *Farkas Ferenc*nek, zenekonzervatóriumunk új igazgatójának, a kitűnő zeneszerzőnek két munkájában gyönyörködtünk: egyik, a *Rekrutárs*, régi, kipróbált értékű munkája *Farkas Ferenc*nek, a „Zug az erdő” kezdetű, ormánysági katonanótából írt szerzeményének azonban ez volt az első bemutatója. Mindkét kórusműben a szerző

nagyvonalúságát és változatos, ötletes dolgozómódját lártuk érvényesülni. *Farkas Ferenc*ről elmondhatjuk, hogy a *Bartók* és *Kodály* nyomában előtérő fiatal magyar zeneszerzők legtöbbjét messze megelőzi komoly értékű munkáival.

Az Egyetemi Énekkar hanganyagát tekintve, a két középső szólamot találtuk jobbnak, az első tenornak és a második basszusnak nem ártana az erősítés. Benedek Kálmán a legnagyobb gondot a dinamikai árnyalásra, a harsány fortokra és elhalóan finom pianókra fordította s épp úgy kifogástalan volt a szavak egybevágyó ejtése is. Kórustechnikai szempontból tehát jól iskolázott az énekkar, a fejlődés következő lépése, minden reményünk szerint az lesz, hogy a kórus és karnagy nem fogja öncélúan a dinamikai kidolgozást hangsúlyozni, hanem az énektechnika eszközei felett uralkodva, a művek mondanivalójára és értelmezésére köti le figyelmüket, hogy őszinte átélést tudjanak nyújtani.

Az Egyetemi Énekkar számai között fellépett *Molnár Margit*, aki saját hárfakisérettel *Hubay* és *Scherer* Lajos műdalaihoz adott elő. Be kell vallanunk, nem értettük, hogy a két érzélgős műdal miként kerülhetett erre a műsorra. *Mészáros Erzsébet*, operaegyüttesünk széphangú alt énekesnője már nagyobb sikerrel szerepelt, *Ádám Jenő*, *Lajta László* és *Bárdos Lajos* feldolgozásában énekelt néhány népdalt Benedek Kálmán zongorakisérettel.

K. B.

(A Seprődi-hagyatékrol írt tegnapi cikkünkre visszatérve, meg kell jegyeznünk, hogy Seprődi János nem volt filozófus, amint lapunk szedéshibájából eredőleg közölte, hanem a zenetörténet és zenefilológia területén munkálkodott).

Apróhirdetések

VEGYES

KI volna hajlandó 54 kilométerrel 2 óráig száraz fát felbontani elhozni. Ugyanott ajtók, ablakok, padlódeszkák, csatornacsövek. Kifogástalan állapotban levő 500 motorkerékpár eladó. Kazinczi ut 83. Hármassz busz végállomás. 0527

URAIM! Foszlott, piszkos nyakkendőket német szisztéma szerint gyűrhetetlenné téve, újra varázsolja a „Nyakkendő klinika”, Unió utca 12., fsz. 5. F

KERESZTÉNY TÖKÉT keres iparvállalat készpénzben és értékpapírban. Megkeresés 50.000 P. jellegével Jókai-u. 6. szám alatti dohányosboltba. F

KÖLCSÖNZÖK olcsó magyar ruhát, szmokingot, frakkot és egyéb alkalmi ruhákat. Bakó Gábor férfiszabó, Dávid Ferenc-u. 21. szám. F

LEGOLCSÓBBAN üvegezés és képeretkezés. Raduk András, Magyar-utca 31. sz. Telefon. 26-29. F

RENTABILIS üzlethez keresztny kassza keresek. Lehet helyi is. 3000 pengő pénz megkivántatik. Cim „Eletér” jellegére. 435

ERDELYI Magánnyomozó Iroda felvilágosítást ad, nyomoz, informál, mindent a legdramatikusabban elintéz. Bartha Miklós-utca 5. I. em. Telefon: 17-38. F

ADÁS-VÉTEL

KÉT hajlítottkarú fotelszék sürgősen eladó. Magyar utca 62., földszint 2. 0509

BUTOR, hálósobák, kombinált szobák, konyhák, kárpitozott butorok, szelvények kaphatók Focost Sándor kárpitos, Szentegyház-utca 3. F

MAGAS ÁRÉRT veszek használt ruhákat. „Dorotheum”, Deák Ferenc-utca 32. F

HASZNALT szőnyeget, képet vesznék és eladunk. „Unikum” művész képeretkezés, Kossuth Lajos-utca 34. F

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyegeket, régi levélborítékokat bármilyen mennyiségben veszek. Könyvtárakért, egyes szépirodalmi, szakkönyvekért és lexikonokért magas árat fizetek. Kovács könyvkereskedés, Szentegyház-utca 3. F 500

HASZNALT ebédlekedenc és kirakatvitrin olcsón eladó. Horthy ut 14. 252

BÉRBE vennék pianót, vgy zongorát. — Cim a kiadóban. 0514

EGYSZER használt új fenyőládák, 72x42x22 cm. méretben önköltségi áron nagy mennyiségben kaphatók. Asztalosok füllungnak is felhasználhatják. Gyufagyár utca 13. 409

HASZNALT ruhákat, fehérneműket veszek és eladok. Hívásra házhoz megyek. Roth Dávidné, Timár-u. 22. F

ELADÓ bodega és élelmiszerüzletberendezés és különböző csillárok, kitűnő állapotban. Unió utca 21. szám. 421

VESZÉK régi faragott facsillárt. Unió utca 21. szám. 422

VILLANYMOTOROKAT, Brehm Állatok Világát, Révai Lexikont vásárolnék. Cimeket kiadókba kérek „Villanymotor” jellegére. F 359

JÓKARBAN levő komplett körísa háló, matraccal, elköltözés miatt eladó. Cim Deák Ferenc utca 9. Kleinné. 0495

REKAMIE olcsón eladó. Széchenyi tér 24. ajtó 2. F 230

VESZÉK, eladok mindent (le használt bútor, szőnyeget, varrógépet, stb. Szabó, Kádár utca 12. F 230

JÓÁLLAPOTBAN levő korcsmaberendezést megvételre keresek. Imre, Baross tér 10. 425

VENNÉK keleti perzsaszőnyeget készpénzért, sürgősen. „Gyors vevő” jellegére. 0512

KERESEK megvételre jókARBAN levő női kerékpárt. „Kerékpár” jellegére. 406

EGY fekete ebédle olcsón eladó. Dézsma utca 13. Rétfel. 0528

HASZNALT fogaranyat, ezüstöt, platínát és törött aranyat legmagasabb áron vesz Hufi Gábor aranyműves és órák. Bolyai-u. 2. F

ELADÓ egy darab valódi bőr utazóbőrönd és egy 12 személyes berndorfi alpakka evőeszköz, rajcsen új. Megtekinthető Bauer M. Mussolin ut 8., csak vasárnapokon délelőtt 9-12 óra között. 0508

ELADÓ egy kis ebédleüszal, 6 hátasszék, 1 ágy, nappal hencser, 2 ágybavaló matrac, 1 hencsertakaró, goblenvarrással, 240 hosszú, 160 széles, 1 nagy jégscetrény. Cim Hidelve 19. 0503

CSINCSILLA tenyésznnyulak, nemesszármazású tenyészállatok és süldők, ugyszintén óriáscsincillák és fehér közepsúlyú belgák eladók. Értekezni Farkas László Kolozsvár, Széchenyi tér 19. Fülöp cégnél. F

EGY gyönyörű fényezett, nagyméretű üzletberendezés, különösen textíliák alkalmas, jutányosan eladó. Molnár Béláné nagykereskedés, Horthy ut 37., udvarban. Telefonsz.: 20-90. Gy 305

Szalag-fűrés

fából, fonókerék, háztartási faárak, gyermekjátékok, nagyban és kicsinyben a Fa- és Fémipari Szövetkezetnél Kolozsvár, Horthy-ut 114. 0521

IROGEP, jókARBAN, eladó. Kovács könyvkereskedés, Szentegyház utca 3. 0526

ALKALMAZÁS

JÓLFOZÓ mindenek szakácsnőt két ember mellé, kis lakásba keresek. Mayer, Horthy ut 2. 0517

2 ÉVES kislányom mellé keresek elsőjére egy komoly, jobb bejáró gyermeklányt. Erzsébet ut 7. 437

KERESEK két kislányom mellé gyermekgondozásban és pedagógiában gyakorlott keresztény kisasszonyt. Jelentkezni délután 2 és 4 óra között Kolozsvár, Vörösmarty u. 23. szám alatt. 440

GYAKORLOTT keresztény laboránsnőt azonnalra keres Kovácsky fényképészeti műterem, Mátyás király tér 13. Gy 306

KERESÜNK a fényképészet minden ágában gyakorlott fényképésznőt, vagy férfit, eddigi működési helyének megjelölésével. Fotafilm, Kolozsvár. F

ALKALMAZUNK gépirni tudó tisztviselőnőt, aki bírja a német, magyar nyelvet és a könyvelésben járatos. Lomási Erdőipari K. T. Mátyás király-tér 7. 434

NŐISZABÓSEGEDET felvesz Klein nőiszabóság, Bolyai utca 4. 0519

ÁPOLÓNÓK szanatórium, vagy kórházi gyakorlattal felvételnek. Jelentkezés Izraelita Közkórházban. 0523

ÁLLÁST KERES

INTELLIGENS urilány pézartárnoknői, vagy más hasonló állást keres. Cim a kiadóban. 0513

INGATLAN — LAKÁS

RÉSZEN EMELETEZ, 10 százalékot jóvedelmű bérlőház potom 32 ezer pengőért sürgősen eladó. Megbizva ROMA iroda, Bocscsánczi, Unió-utca 10. Telefon 26-53. F

HA INGATLANT venni akar és nincs elég pénze, olcsó kölcsönt szerez ROMA kereskedelmi osztály, Bocscsánczi, Unió-utca 10. Telefon 26-53. F

SÜRGŐSEN eladó bérlőház központban 240 ezer pengőért. Mátyás király-tér 19. F 470

TÖRÖKVÁGÁSI UTON 740 négyzetméteres telek eladó. Érdeklődni Kálmán Király 120. 0502

BUTOROZOTT szobát, különbejáratú konyhahasználattal, vagy üres szoba, konyhát keresek azonnalra, lehetőleg IV. kerületben. Cimeket a kiadóba kérek. 0516

ELADÓ családi ház, két nagy szoba, kerttel, 10 darab gyümölcsfa. Cim a kiadóban. P. 16.500. 0507

BUTOROZOTT szobát, különbejáratú konyhahasználattal vagy üres szoba, konyhát keresek azonnalra, lehetőleg IV. kerületben. Ugyanakkor díjazok. Cimeket a kiadóba kérek. 0516

KERESEK március elsőjére egy szoba, konyhából álló szolid butorozott lakást, esetleg egy szobát konyhahasználattal. „Pontos fizető” jellegére a kiadóba. 0524

ELADÓ belvárosi házak: Egy 7 lakással, fürdőszobákkal, 2000 négyzetméteres területtel 240 ezer pengőért. 2. Emeletes bérlőház, több üzlethelyiséggel, 115 ezer pengőért. 3. Belvárosi ház több lakással, üzlethelyiséggel, 52.000 pengőért. 4. Belvárosi ház földön, 2 szoba, fürdőszoba, üzlethelyiséggel, 31.000 pengő. 5. Erzsébet ut környékén családi ház 2 szoba, konyha, szép kerttel 22.000 pengő. 6. Családi ház, 1000 négyzetméteres telekkel, 10 ezer pengő. Azonkívül több házhelyek villanegyedben is, 6000 pengőtől kezdve. Ingatlanforgalmi iroda, Mátyás király tér 19. F 470

KERESÜNK szoba, konyhás, esetleg fürdőszobás lakást üresen, vagy butorozva, március 15-re. Cim a kiadóban. 438

KIS butorozott szobát két személy részére fogadnék a Széchenyi tér közelében, főzőke-mencével. Krizbai utca 59. Kozmáné. 436

KÉT nő, vagy házaspár lakást kaphat, konyhahasználattal. Rákóczi ut 84. sz. 0522

TÖRÖK ingatlanforgalmi iroda megbízásokat vállal ingatlanok vételére és eladására. — Kornis-utca 1. Telefon 17-96. F

45 ÉVES magános, középkeretű férfi, március elsőjére teljes ellátást keres magános nőnél, vagy egy csendes családnál. Hitler-tér közelében. Megkeresést „Szerényigényű” jellegére a kiadóhivatalba kérek.

FEBRUÁR

18

Csütörtök

SZÍNHÁZ · MOZI · RADIO

Muzeumok

A nap kel 7 óra 1 perckor, nyugszik 17 óra 27 perckor. A hold kel 15 óra 48 perckor, nyugszik 6 óra 1 perckor.

A protestáns naptár szerint Konrad, a római, naptár szerint Simon pk. vt., az újgörög naptár szerint Leó p., az ógörög naptár szerint (február 5.) Agota napja van.

Emlékeztető.

1358 február 18-án Nagy Lajos a Velence elleni hadjárat győzelmes befejezése után megkezdte békében az elfoglalt Dalmáciát birtokba veszi.

Társadalmi események

Este 6 órakor: Az EME Orvostudományi és Jogi Szakosztályának együttes ülése az új klinika (Mikó-utca 4) előadótermében.

Este 6 órakor: A Horthy Miklós-utcai állami iskola népművelési előadásorozatában előadás tart: Mo'nár Károly kerek. tanonciskolai igazgató Gyöni Géza: Molnár Károlyné tanítónő ismerteti Thormay Cecil: Az ősi küldött című könyvét.

Este 6 óra 15 perckor: Tamás Lajos szabadegyetemi előadása: A román nyelv és az új latin nyelvek címmel az egyetem aulájában.

Szolgáltatás győgszertárak

Mátyás király, Mátyás király-tér 4. (Telefon: 24-80.) Apostol, Wesselényi-utca 35. (Telefon: 17-82.) Megváltó, Magyar-utca 13. (Telefon: 17-05.) Isteni gondviselés, Mussolini-ut 42. (Telefon: 10-65.)

Erdélyi Múzeum őskori, római, népvándorlási, iparművészeti és művészeti tárai. Renaissance kémiéltár. Bátya-u. 2. sz. Nyitva 9-13 óráig.

Aljattani Múzeum. Mikó-utca 5. szám. Nyitva 9-12 óráig. Megtekintése bejelentendő az OMIH kirendeltségben.

Botanikus Múzeum. A Botanikus-kertben, Majális-u. 42. Nyitva: 9-13, 15-18 óráig.

Egyetemi Könyvtár

Nyitva hétköznapokon délelőtt 8-11-ig és délután 3-8-ig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3-9-ig.

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Február 18, csütörtök este fél 6 órakor: AIDA. Laczó István, a M. Kir. Operaház tagjának bucsufelépésével. Bemutató bérlet 21. szám. Operahelyárak.

Február 19, péntek este fél 7 órakor: MÁRIA FÖHADNAGY. Bérletszünet, rendes helyárak.

Február 20, szombat délután fél 3 órakor: A SZABINNOK ELRABLÁSA. Ifjúsági előadás. Jegyeket a pénztár nem árusít.

Február 20 szombat este fél 7 órakor: MÁRIA FÖHADNAGY. Bérletszünet. Rendes helyárak.

Február 21, vasárnap délután fél 3 órakor: SZÁZ PIROS RÓZSA. Olcsó helyárak.

Február 21, vasárnap este fél 7 órakor: MÁRIA FÖHADNAGY. Bérletszünet. Rendes helyárak.

MOZIK MŰSORA:

ARPÁD: Az évad legjobb magyar vigjátéka: MIÉRT? Szellemesebb, ötletesebb, mint bármely francia vigjáték. Főszerepben: Muráti Lili, Páger. Irta Vaszy János. CORVIN (volt ROYAL): A HEGYK LÁNYA. Főszerepben Fényes Alice, Nagy István, Greguss Zoltán (Dani bá). Az előadások ismét 3, 5, 7 órakor kezdődnek. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

EGYETEM: VIHARKAPITÁNY. (A legizgalmasabb kalandorfilm, mely millió költséggel készült.)

ERDELY: Jókai Mór halhatatlan regénye filmre: AZ ÚJ FÖLDESUR. Filmre írták Hunyadi S. és Gaál Béla. Főszereplők: Somlay Artur, Egyri Mária, Jávör Pál, Rózsahegyi Kálmán, Mály Gerő.

MÁTYÁS: EMBEREK A HAVASON. Nyíró József a velencei filmolimpiáson első díjat nyert nagy magyar filmje. Főszereplők: Szellay Alice, Görbe János, Bi-hary és Borovszky Oszkár. A film előtti: Magyar és Ufa világhíradók. Előadások kezdete 3, 5, 7 és vasárnap délelőtt 11 órakor.

RÁKÓCZI: PISTA TEKINTETES UR. — Legújabb magyar zenés vigjáték. Főszerepben Jávör Pál, Tolnai, Turay, Hal-may, Vaszy, Mály Gerő. Vasárnap, február 21-én délelőtt 11 órakor matiné. Al-talános belépődíj 80 fillér. Következő műsor: VASKORONA.

SPORT

Kolozsváriak nyerték a vidéki gyorskorcsolyázó bajnokság 1500 méteres futamát

BUDAPEST, február 18. Szerdán délután kezdtek meg a vidéki gyorskorcsolyázó bajnokság lebonyolítását a városligeti műjégpályán. Eredmény 1500 méteren: első Muzaffer Kolozsvár 2 p. 53.3 mp., 2. Nagy Kolozsvár 2 p. 53.9, 3. Szabó Kolozsvár 3 p. 05.5, 4. Imre Kolozsvár 3.44.4. — A bajnokság 500 és 300 méteres számát csütörtökön délelőtt rendezik.

Szerdán délután kezdődött a városligeti műjégpályán az országos vidéki műkorcsolyázó és KISOK műkorcsolyázóbajnoki verseny. Az első nap műsorán a kötelező gyakorlatok szerepeltek. Az országos vidéki műkorcsolyázó bajnoki versenyen négy férfi és két női versenyző indult. A bajnoki versenyt csütörtökön délután folytatják.

Vasárnap délután 3 órakor

KAC-K. MAV barátságos mérkőzés

KOLOZSVÁR. Csaknem háromhónapos téli szünet után vasárnap újra megkezdődnek Kolozsváron a labdarugómérkőzések. Eredetileg úgy volt, hogy a KAC együttese vasárnap Nagybányára rándul át, hol Telegdy csapata, a „Jó szerecsen” ellen mérkőzött volna meg. Ezt a mérkőzést azonban a KAC vezetősége az utazási nehézségek miatt táviratilag lemondotta.

A piros-fehérek így vasárnap délután 3 órai kezdettel Kolozsváron játszanak a KMAV csapata ellen. A vasutas csapat Dobai István edző vezetésével a tornatermi edzések után már napok óta megkezdte a szabadtéri edzéseket és csáknem valamennyi játékosuk máris igen biztató formában van. Az egyes edzéseken 30–35 játékos jelent meg, valamennyien úgy mozogtak, mintha nem is tartottak volna téli szünetet. Ez indította a KAC vezetőségét arra, hogy az első csapatok találkozzanak, hogy az első csapatok találkozzanak, hogy az első csapatok találkozzanak.

A KAC együttesét a KMAV ellen Opatu Zoltán, a csapat edzője csap a péntek délutáni létkapus edzés után fogja összeállítani. A vasutas csapatot Dobai István ugyancsak a pénteki nap folyamán állítja össze, mivel a középcsatár posztja még nincs véglegesen megoldva, de csaknem biztosra vehető, hogy a KMAV, mely az őszi idényben is tekintélyes játékerőt képviselt, a KAC ellen a következő összeállításban játszik:

Ungvári—Mátyás, Horváth—Csiky, Kiss, Oláh—Szednicsek, Bódi, ?, Lukács, Demény.

A vasárnapi KAC—KMAV kettős mérkőzést jó idő esetén a városi sporttelep nagypályáján fogják megtartani, kedvezőtlen időjárás esetén a kispályán.

Vasárnap kezdődnek a küzdelmek az NB II. Wesselényi- és Zrínyi-csoportjában

KOLOZSVÁR. Az NB. II. Wesselényi és Zrínyi Csoportjában már vasárnap megkezdődnek a tavaszi bajnoki küzdelmek. Ezenkívül az NB I-es csapatok valamennyien mind barátságos mérkőzést játszanak, kivéve a Szolnoki MAV csapatát, mely Hatvanba rándul le, hogy az ottani vasutasok ellen megmérkőzzék a Magyar Kupáért.

Sebesültek a labdarugómérkőzésekben

NAGYVÁRAD. A Nagyvárad AC vezetősége átiratot intézett a helybeli hadikórház parancsnokságához, amelyben meghívja az érdeklődő sebesült katonákat az összes, itthon játszó mérkőzésre. Egyben kérte a parancsnokságot, hogy minden mérkőzés előtti szombaton közölje az elnökséggel a mérkőzésre jelentkezők számát, hogy állandó kényelmes, megfelelő ülőhelyről gondoskodhassanak a sebesült hősök részére. Az ülőhelyeket biztosítják, tekintet nélkül arra, hogy milyen számban vannak nézők a lelátón.

Dobai szövetségi edző Besztercén

Besztercéről jelentik: Kitűnő hírverése volt a sispornak a besztercei ifjúsági jelvénytörzshöz siverseny. A budaki heggyoldalon megtartott versenyen

több, mint 50 ifju vett részt és valamennyien megszerezték a szövetségi vasjelvényt.

Orten bronzjelvényt is nyertek. Az időközben beállott olvadás miatt azonban az ezüstjelvényért való versenyt nem lehetett megtartani.

A BMSE labdarugócsapata vasárnap teljes számban jelent meg a kolozsvári kerület által kiküldött Dobai István kerületi edző ismeretterjesztő előadásán.

Dobai előadását az összes játékosok nagy figyelemmel hallgatták végig. A szövetségi edző vasárnap újra Besztercére utazik, mikor is a BMSE csapatával megkezdik a tornatermi edzéseket.

A február 27—28-án Kolozsváron megrendezésre kerülő levegő labdarugójátékezőtanfolyamra Besztercéről is többen jelentkeztek be részvételüket.

Két ponttal győzött Pestvidék ökölvívó csapata a bécsiek ellen

A bécsi ökölvívók, akik Budapest válogottjától 13:3 arányban vereséget szenvedtek, másnap a csepeli sportcsarnokban Pestvidék válogottját ellen mérték össze erejüket, ahol kitűnően megállva helyüket, 9:7 arányban szenvedtek vereséget.

Hogyan végezhetik a partdobást a félkaru sebesültek?

Berlinből jelentik: A német labdarugószakosztály kimondotta, hogy a jövőben a háborúban karsérülést szenvedett játékosok félkézzel is végezhetik a bedobást. A fontos csak az, hogy a dobás a fej felett történjen. Semmiesetre sem szabad a labdát egyszerűen csak leejteni, vagy alulról hajtani. A szabályváltoztatás természetesen csak a háborús rokkantakra érvényes.

Hallatlan fellendülést

tapasztaltam vidéken — jelentette ki vidéki utjáról visszatérve Varga Jenő egyetemi testnevelő tanár, az OSK erdélyi felügyelője. Az igen tevékeny erdélyi és kolozsvári sportvezér nyilatkozata további részében kitért arra, hogy az egyesületek lelkiismeretesen használták fel az OSK által részükre juttatott összegeket és olyan sportlétesítmények építésébe fogtak, amelyeknek befejeztével majdnem egyedülálló lesz Erdély sport megszervezettsége.

Csak éppen arról hallgatott az OSK erdélyi felügyelője, hogy ez a hallatlan fellendülés elsősorban az OSK, a TSTV vezetőségének és nem kis részben fáradszathatlan munkásságának köszönhető.

Lehet, hogy minderről hallgathat ő, de nem hallgathat a közönség és a sportsajtó, amely elsőnek siet leszögezni, hogy ez talán másképpen is lehetett volna. Csak egy kisse kellett volna erélytelenebbnek, lelkiismeretlenebbnek lennie Varga Jenőnek és bizony a dolgok másképpen is alakulhattak volna. De ez nem következett be és most még azok is sietnek munkáját és munkásságát elismerni, akik annakidején elneveztek kinevezését.

Azóta sok idő telt el és sok minden megváltozott. Megváltozott az emberek véleménye is és ma örömmel állapítja meg mindenki, hogy legjobb ember került a legjobb helyre.

Mindezeket a megállapításokat pedig nem a személyi kultusz növeléséért tesszük. Csak leszögezzük, hogy kinevezésével sokat nyert Kolozsvár, sokat Erdély és velünk együtt az ország sportja is és már jelentkeztek is munkásságának első gyümölcsei, amelyeknek elégtétellel kell eltölteniük mindenkit.

Az MLSz erdélyi kerületének közleménye

Az MLSz erdélyi kerületének közleménye. Értesítjük az érdeelt taggyűléseket, hogy a szövetség hivatalos óráit hétfőn délután 2—4, 6—7, kedden délután 2—7, szerdán, csütörtökön és pénteken 2—4, 6—7 órák között, szombaton pedig délután 2—7 órá között tartja az ünnepnapok kivételével.

A fegyelmi egyezbír ülésén minden hét szerdáján tartja délután 6 órakor, ünnep esetén az azt követő napon.

Szövetségi nap kedden van hat órai kezdettel, keddi ünnep esetén hétfőn.

Adorján sk. ker. ügyvezető.
Lőrincz sk. titkár.

BÉCSBEN 11 csapat küzd a kerületi bajnokságok küzdelmeiben. A 13-ik forduló után a Wiener Sportklub vezet 19 ponttal, 2. Vienna 18 ponttal, 3. WAC 17 ponttal. A vasárnapi forduló meglepetése volt, hogy a FAC csapata 7:1 arányban győzte le a Rapid együttesét.

A NORVÉG gyorskorcsolyázó bajnokságokon Engnestangen világbajnok az 500 méteres távon 45.9 mp-es, az 1500 méteres távon 2:24.8 mp-es, a 3000 méteres távon 5:17.9 mp-es, míg az 5000 méteres távon 9:08.3 mp-t kitűnő eredményt ért el.

A SVÉD ATLÉTIKAI szövetség július 15-re és 16-ra meghívta a magyar válogatott atlétákat Stockholmba nemzetközi közötti mérkőzésre. A Magyar Atlétikai Szövetség a meghívást elfogadta.

KÖZGAZDASÁG

A múlt évben 14.244.825 pengő értékű hus és husnemű került a kolozsvári polgárok asztalára

KOLOZSVÁR, február 18. Tegnap számban számszerűleg mutattuk ki Kolozsváron a fogyasztás emelkedését és a fogyasztás után befizetett adókat. Az adatokból kitűnt, hogy Kolozsvár feneketlen gyomra sok húst emésztett meg és hogy sok itóka folyt le a garaton. A múltévi italfogyasztás túlhaladta a leghangosabb békeévekét is s hogy hány állat életébe került a kolozsváriak étvágyának a kielégítése, arról az alábbi adatok adnak felvilágosítást. Tájékoztató közöljük, hogy a zárjelben lévő számok az 1941. évi fogyasztás számadatait tüntetik fel.

A kolozsvári vágóhidon a múlt évben 10.459 marhát vágtak le (6259), 3090 bivalyt (993), 12.833 borjút (11.147), 3359 juhot (2942), 4155 bárányt (10.029), 95 darab 6 kilón aluli malacot (3), 181 husz kilón aluli malacot (142), 1125 hetven kilón aluli sertést (9367) és 11.929 száztíz kilón felüli sertést (20.272). Az előző évben, 1941-ben még nem vágtak le egyetlen lovat sem, a múlt évben a levágott lovak száma 489-et tett ki. A vágóhid kimutatása szerint az előző évhez viszonyítva csökkent a levágott bárányok és a sertések száma. A visszaesést azok a korlátozások idézték elő, amelyeket a közellátási miniszter a múlt év tavaszán életbe léptetett.

A levágott állatok után 288.519 (220.070) pengő fogyasztási adó folyt be. A vágóhid statisztikájának legérdekesebb része az, mely a levágott állatok értékét

tűnteti fel. A múlt évben nem kevesebb, mint 14.244.825 pengő értéket képviseltek a levágott állatok. Az előző évben viszont csak 10.572.130 pengőt, vagyis a múlt évben 4 millió pengővel több hus került a kolozsvári polgárok asztalára, mint 1941. évben, amikor még háború nem volt. Jól örölt tehát a múlt évben Kolozsvár feneketlen gyomra s bár szegények vagyunk, de úgy látszik, mégiscsak jól élünk.

Brémában társaság alakult a megszállt keleti területek textilnyersanyagainak értékesítésére

BRÉMA, február 18. Brémában 1942 decemberében főként brémai cégek közreműködésével megalakult a „Spinnstoffgemeinschaft Ost. G. m. b. H.”, amelynek az volt a fő célja, hogy a megszállt keleti területeken kender, lent és egyéb textilanyagokat természetesen. Január végén a brémai gyapotkereskedelmi cégek közreműködésével megalakult a „Bremer Bastfaserkontor G. m. b. H.”, amely a keleti megszállt területeken termelt különböző hancsok és textilnyersanyagok feldolgozásával foglalkozik. Most a brémai cégjegyzékbe bevezették a „Hanseatische Bastfaser G. m. b. H.” céget. Ennek a vállalatnak is az a célja, hogy fejlessze a hancsrost és egyéb textilnyersanyag termelését, valamint a len és kenderfonalak gyártását a megszállt keleti területeken. Ezenkívül a társaság mindennemű külkereskedelmi és képviselői üzletet is vállal a nevezett területekkel kapcsolatban. Az új vállalat alaptőkéje 100.000 birodalmi márka.

(B. É.)

RIKA

áztató és

RIKA

surolópor

nem

háborus

pótanyag

RIKA

a legjobb

minőség!

RIKA

Kapható:

Köztisztviselők, Dermata, Irisztelepi és Kalácsa-szövetkezetben.

Magyar—román szövetkezeti tárgyalások Budapesten

KOLOZSVÁR, február 18. A romániai „Hangya” Szövetség szövetkezeti központjának elnöke, gróf Haller István és a magyarországi „Plugarul” román szövetkezeti központ vezetői Buzea János és dr. Lupan Aurél a napokban beható tárgyalásokat folytattak Budapesten. A tárgyalásokon a két központ vezetőin kívül résztvettek dr. Jeszenszky Ferenc miniszteri osztálytanácsos, a „Szövetség” kormánybiztos, dr. gróf Bethlen László, a „Szövetség” elnöke, Korparich Ede, az Erdélyrészi „Hangya” szövetkezetek marosvásárhelyi központjának elnöke, Horváth József igazgató és Vermessy Rezső osztályvezető.

A megbeszélések tárgya a két országban etnikai alapon működő szövetkezeti központot és annak tagsszövetkezeteit érintő kérdések voltak. Közösösen megvitatták a két országban működő szövetkezetek dohány és italmérségi iparjogositványának ügyét, a közszükségleti cikkek elosztására vonatkozó megbízatás kérdését, a szövetkezeti központok és szövetkezetek adóügyét és az új szövetkezeti alakulások lehetőségét.

A tárgyalások kölcsönösségi alapon folytak és azokról a tárgyaló felek jegyzőkönyvet vettek fel, amit a két kormány elé fognak terjeszteni hozzájárulás céljából.

A BAROMFIKERESKEDŐK TEVÉKENYSÉGÉNEK IPARJOGI MINŐSÍTÉSE. A kereskedelmi és közlekedési miniszter döntése szerint az a baromfikereskedő, aki vágott baromfikereskedéssel jogszzerűen foglalkozhatik, baromfivágásra is jogosult. Akinek azonban iparjogositványja csupán élőbaromfival való kereskedelemre szól, baromfit nem vághat, csak abban az esetben, amikor az élő baromfit a fenyegető kár elhárítása végett azonnal le kell vágni.

Uj kiadású nélkülözhetetlen rádió szakkönyvek

Makkai István: Hibakeresés, javítás, behangolás. A szakember és amatőr régivárt, elmaradhatatlan segédkönyve (172 oldal, 70 ábra) 5.60

Dániel Mihály: Mi a rádió? Bevezetés a gyakorlati rádiótechnikába és a rádióméréstechnikába (230 oldal, 78 kapcsolási rajz) 7.50

Magyar Endre: Amatőr-laboratórium. Rádiótechnikai mérések (290 oldal, 240 ábra, 20 táblázat és 60 példa) 7.—

Makai István: Rádiótechnika a gyakorlatban. Alapfogalmaktól a szuperig 3.—

Makai István: Korszerű rádiókészülékek rendszere és építése. Gyakorlati utmutató építők és javítók számára 3.40

Kaphatók az „Ellenzék” könyvesboltban Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védőkre utánvétellel is azonnal megküldjük.

Honvédsapataink új védő állásokban veszik fel a harcot az ellenséggel

KELETI HADSZINTÉR, február 18. (MTI.) A keleti arcvonalon dúló csata további arcvonalrészen is a megállapodás képét mutatja. Azok a mozdulatok, amelyeket a bolsevikiekkel szembenálló hadseregek kiterjedt arcvonalmegrovíditása és tömörebbé tétele végett négy héttel ezelőtt megkezdtek, általában befejezésükhöz közelednek. A Voronyezstől közvetlenül délnyugatra eső térségben állott honvédseregtek az ellenséges nyomás elől nyugati irányba tértek ki és az elmúlt hetek alatt kemény harcokat vívtak. E hosszantartó és az ellenségnek rendkívül súlyos veszteséget okozó küzdelmek eredménye, hogy a téli csata első felében gyakorta válságos helyzetbe szorult honvédseregtek kivonták magukat a sünállásokban őket fenyegető bekerítésből és ma már megnyílt számukra az a lehetőség, hogy az előre kijelölt új védőállásokban kedvező viszonyok között vehetik fel a harcot az ellenséggel. Bár időnkint még hófúvások vannak, a fagypont körül mozgó hőmérséklet korai olvadási ígér, amelynek bekövetkezése magában is komoly hátráltató nehézségeket teremt a bolsevisták erőfeszítései elé.

Keleten alábbhagyott a szovjet támadások ereje

BERLIN, február 18. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a véderő főparancsnoksága: A Kuban-hídfő északi arcvonalán elhárítottunk egy erősebb támadást. Az Azovi-tenger és az Oreltől délkeletre lévő területek között, különösen Charkovban és Charkov körül tovább tartanak az elkeseredett harcok. Kursztól északra az ellenséges támadó tevékenység az előző napokhoz képest némileg alábbhagyott. A Szovjet előretöréseit visszavertük,

helyi betöréseit elrekesztjük.

Az Ilmen-tótól délkeletre, valamint a Volchov és a Ladoga-tó között az ellenség ujonnan felvonultott erős gyalogos és páncélos erőkkel folytatott támadásait. Ezen az arcvonalszakaszon küzdő hadosztályaink új elhárító sikereket vívtak ki. Több támadó erőcsoporthoz felmorzsolunk. Egyedül az Ilmen-tótól délkeletre 43 páncélost semmisítettünk meg. A Szovjet ezen a napon összesen 101 páncélost veszített.

Súlyos veszteséget szenved a szovjet a német ellentámadások által

Berlin, február 18. (MTI—Interinf.) A Nyugat-Kaukázusban és a Kuban alsó folyásvidékén a Szovjet gyengébb támadásai eginkább már a német állások előtt megálltak. Csak egy keskeny szakaszon 1500 szovjetkatonát holttestét számolták meg.

A Don alsó folyásától északra egy német harci csoport páncélosokkal támogatott szovjet fővezérhadosztályt kiindulási állásain túl, messze keletre szorított vissza.

Voroszlovgrádnál a bolsevikiek sok páncélossal ismét megkísérelték, hogy visszaseresszék a német gránátosok rohammal elfoglalt és szívósan védett fontos hegyháza.

A szovjetpáncélosok az ütegek megsemmisítő tűzébe jutottak. Ezek az ütegek a legkedvezőbb állásokból a legrövidebb idő alatt a bolsevikiek 7 harckocsiját gyújtották fel vagy tették mozdulatlanra. A szovjetlövészeket a tartálcsoportok körülfojták és az utolsó emberig megsemmisítették.

A Donec közepén szakaszán levő iparvidéken gépesített német kötelékeknek sikerült megszállniuk a bolsevikiek egy fontos szempontjából fontos utvonatát.

A Führer Richthofen báró vezéreztetett, egy légi alakulat főnökét, vezértábornaggyá léptette elő.

A tomboló téli csata ellenére

Folyik az építő munka a felszabadított keleti területeken

BERLIN, február 18. (MTI—DNB.) Míg a keleti arcvonalon tombol a téli csata, amelybe a bolsevikiek még egyszer belevetnek katonai és gazdasági erejüket, remélve, hogy teljesítőképességeik határait túlléphetik, egy pillanatra sem áll meg az újjáépítő munka a felszabadult keleti területeken. Jellemző arra a bizalomra, amellyel ezeknek a területeknek lakossága a német véderő iránt viseltetik, hogy

még az arcvonal közvetlen közelében lévő önkormányzattal rendelkező városi közigazgatási hatóságok és az ottani gazdasági és művelődési intézmények is zavartalanul folytatják munkájukat.

Az újságok rendszeresen megjelennek, a szétrombolt épületek újjáépítését folytatják, a színházak játszanak, a lakosság munkábaállítása tervszerűen folyik, az iskolákban pedig tanítanak.

Tozeur vidékére szorították vissza Afrikában az amerikai csapatokat

BERLIN, február 18. (MTI—Interinf.) Dél-Tuniszban a tengelycsapatok folytatták annak a csataternek a megtisztítását, amelyen nagy amerikai páncélos és gyalogos haderők az előző napokban súlyos vereséget szenvedtek. Most a német és olasz katonák Gafsan túl, messze délnyugatra, előretörték és elérték Schott el Djerid nyugati szegélyét és elhódították az amerikaiaktól Techelit és az amerikai csapatokat egészen Tozeur vidékére szorították vissza. Mivel azonban az amerikaiakat itt már Rommel csapatai fenyegetik, valószínű, hogy ezeket az állásokat sem tudják sokáig tartani. Az amerikaiak nagy páncélos erők bevetésével tehermentesítő támadásokat intéztek a német—olasz támadó csoportok északi szárnya ellen, de a támadások összeomlottak és az amerikaiak ismét súlyos veszteségeket szenvedtek. Két

amerikai rohamhadosztály kedden 33 páncélost veszített és ezek közül nyolc sértetlenül került német kézre. A német—olasz vállalkozás kezdete óta ejtett amerikai foglyok száma közel 1.300.

ROMMEL VISSZAVONULT HADSEREGÉNEK FŐ ÁLLÁSAIBA

Rommel tábornagy haderőinek utóvédai a február 16-ra virradó éjjelen a kiadott parancsnak megfelelően visszavonultak a német—olasz páncélos hadsereg főállásaiba. A 8. angol hadsereg részei csak igen lassan követték a tengelycsapatok mozdulatait, annál is inkább, mert az angoloknak az erősen aláaknázott és egyéni harcok akadályokkal borított terepen jelentős nehézségeket kellett leküzdeniük. Megfigyelhető volt, hogy az eddig nagy mélységben

Ma és a következő napokon a „JAPÁN” BÁR VARIETÉBEN (Jókai-utca 17.)

újából fellép a közkedvelt **V á r a d y-c s a l á d,**

a budapesti „K média Orfeum” volt tagjai és a nagy kísértő műso.:

„Melodia” jazz-zenekar!!!

Az előadás pontosan fél 9 órakor kezdőd k.

tagozott angol hadosztályok az élesapat irányában jobban felzárkóztak. Folytatódott kedden az a már jelentett kísérlet is, hogy délről Rommel állásainak oldalába kerüljenek ezért az angolok nagyobb páncélos felderítő csapatokat vetettek be. E csapatok egyikét egy német járőr az előtérben felmorzsolta.

TUNISZBAN A SZEMBEN ÁLLÓ FELEK AZ ERŐGYŰJTÉS ÁLLAPOTÁBAN VANNAK

BERLIN, február 18. (MTI—DNB.) A tunéziai helyzettel kapcsolatban a birodal-

mi főváros katonai körében hangoztatják, hogy a Gafsa területén folyó hadműveletek sugárszerűen északra, északnyugatra és délnyugatra folytatódnak. A tengelycsapatok szám- és anyagfőlényben lévő ellenfél ellen harcolnak. Mértékadó herfini körökben általában afelé a felfogás felé hajlanak, hogy ezeket a harcok eseményeket nem tekintik döntő csata bevezetőül. Inkább azt hiszik, hogy az egymással szembenálló kötelékek még az erőgyűjtés állapotában vannak.

A Szovjet ellenzi a Balkán-arcvonal felállítását

STOCKHOLM, február 18. (TP.) A Stockholm Tidningen egyik cikkében foglalkozik az a, hogy Szovjetországnak nem képviseltette magát a casablancai konferencián. Ebből a tényből kiindulva „Moszkva, London és a Balkán” címmel a cikk a többek között megállapítja, hogy a nagy demokráciák és a Szovjet között kétségtelenül nagy a bizalmatlanság, amely főleg a Balkán érdekében jut világosan kifejezésre. Valószínű, hogy Sztalin bármennyire óhajtja a második front felállítását, azt semmi esetre sem akarja a Balkánon, mivel ezt a területet a Szovjet érdekszférájának tekintik. Lehetséges, már ebben az évben kiderül, hogy az angolszász hatalmak hajlandók-e szabad kezét engedni bolsevista szövetségüknek a Balkánon. Amennyiben a Szovjet fegyversikerei tovább tartanak és a brit-amerikaiak nem tudják ellensúlyozni saját sikereikkel, nehéz dolog lesz elvitatni Sztalintól azt a jogot, hogy a Balkánon és más vidékekensaját tetszése szerint alakítsa a viszonyokat.

Nagyarányu cukorpanamát leplezték le Dunakeszin

Huszezer kiló cukrot adott zugban Tyll János közellátási hivatali főnök

BUDAPEST, február 18. A közellátási rendszert detektívjei és a csendőrség hosszasan nyomozás után nagyarányu cukorpanamát leplezték le Dunakeszin. A beszerzett adatok szerint Dunakeszről nem kevesebb, mint két vaggon, 20.000 kg. cukor került a feketepiacra és ennek a hatalmas mennyiségű cukornak nagyrészt Budapestre adták el. A megszervezett társaság főnöke Tyll János 57 éves főtisztviselő, a dunakeszi közellátási hivatal vezetője, akit a súlyos gyanúkok alapján a vizsgálóbíró már előzetes letartóztatásba is helyezett egyrendbeli folytatolagosa elkövetett hivatali sikkasztás, a honvédelem érdekei ellen elkövetett büntett, vesztegetés és hamisítványra való rábírás büntette miatt. Rajta kívül előzetes letartóztatásba kerültek még a következő dunakeszi lakosok: Balázs Rezsőné született Lengyel Erzsébet 35 éves háztartásbeli, Honthy Jánosné született Takács Ilona 22 éves fűszerkereskedő, Fehér Istvánné született Miksi Mária 36 éves háztartásbeli.

Valamennyiüket egyrendbeli, a honvédelem érdekei ellen közsükségleti cikk jogellenes elvonásával folytatolagosa elkövetett büntett és folytatolagosa elkövetett vesztegetés büntette miatt tartóztatták le. Honthynéval szemben még kétrendbeli okirathamítás büntetének alapos gyanuja is fennforog. Ugyancsak a honvédelem érdekei ellen elkövetett büntette miatt került a pestvidéki törvényszék fogházába Balázs Rezső 29 éves fényező, Virág Lajos 39 éves műszerész, Virág Lajosné született Balázs Gizella 38 éves háztartásbeli, továbbá Karczosi Mihályné született Vörös Mária 30 éves háztartásbeli asszony. A letartóztatottak közül többeknek Tyll János jogtalanul nagymennyiségű cukorutalványt adott és egy kg. cukorra szóló utalványért 1 pengőt fizettetett magának, úgyhogy e bűnös visszaéléssel 20.000 pengőt szerzett össze társaitól. A vásárlók ezután ezt az árut az utalványok ellenében kiváltották és legnagyobb részben a fővárosban különként 6—8 pengőért eladták.

Közügyűst tart a NMK bór.pari szervezetének vezetősége

A Nemzeti Munkaközpont bór.pari munkások szervezetének vezetősége értesíti tagjait, hogy folyó hó 18-án, ma délután 5 órakor tisztújító közgyűlést tart az Apór utca 7. szám alatti székháza nagytermében.

Társaság: 1. Elnöki megnyitó 2. Titkári jelentés 1942. évről. 3. Pénztári jelentés 1942. évről. 4. Elnöki jelentés. 5. Az új tanácsragos megválasztása. 6. Az 1943. évi költségvetés elfogadása. 7. Indítványok.

Az ügyek fontosságára való tekintettel kérjük a tagok pontos megjelenését.

A közgyűlésen részt vesz Venczel Antal országgyűlési képviselő, valamint Noé Lajos, az NMK országos főtitkára is.

VILLÁMHIRDETÉS

ÉRTESÍTÉS! Hölgyfodrász-szalonomat folyó hó 19-én, csütörtökön, Mátyás király-utca 1. szám alatt megnyitom. Szíves pártfogást kér Böszörményi Sándorné (Lujzi). 0530

EMLEKKÖNYVEK. VENDÉG-KÖNYVEK nagy választékát találja az „Ellenzék” könyvesboltban, Kölcsvár, Mátyás király-tér 9.

ELLENZÉK politikai napilap

Felolós szerkesztő

ZATHURECZKY GYULA

Felolós kiadó

VITA SÁNDOR

Február 19-én este
fél 7 órakor a
Mátyás Diákházban

Zathureczky Ede hegedüestje!!!

Je nyelövével az „IBUSZ”
menel jegyirodában.